

DARBININKAS

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

Mirė dr. Vincas Tercijonas

Dr. Vincas Tercijonas mirė rugsėjo 12 New Yorke, nugulėtas vėžio, sulaukęs 74 metų. Velionis buvo gimęs 1890.8.7 Amalviškių k. Padovinio v. Mariampolės ap. Gydytojo mokslus ėjo Varšuvoje ir Maskvoje. Nuo 1916, kada gavo gydytojo teises, buvo gydytojas kariuomenėje, savivaldybės įvairiose vietose Rusijoje. Lietuvoje grįžo 1921. Specializavosi kaip vaikų gydytojas ir dirbo įvairiose ligoninėse Kaune.

Velionis buvo gyvo visuomeninio palinkimo — dalyvavo gausiai gydytojų, apskritai sveikatos palaikymo draugijose, buvo lektorius įvairiose kursuose, gausiai dalyvavo spaudoje. Amerikon atkilo 1949 ir dirbo New Yorke atsilikusių protų valstybiniame institute iki 1963. Ir Amerikoje prisidėjo prie lietuvių gydytojų draugijos steigimo, dalyvavo spaudoje.

Konsulas V. Stašinskas pareigose
Po gen. konsulo J. Budrio mirties pareigas perėmė konsulas V. Stašinskas kaip chargé d'affaires.

XLIX NR. 61 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 15, 1964 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

Vatikano II-jo susirinkimo trečiąją sesiją pradėjo

Popiežius išpėjo, kad fantazijos ar svajonės nebus įvykdytos — Bažnyčioje viskas eina pamažu ir tyloje

Vatikano II susirinkimo trečioji sesija prasidėjo rugsėjo 14. Prieš tai spaudoje buvo gausu spėliojimų apie sesijos būsimus sprendimus. Rašė apie dvi srovės tarp susirinkimo dalyvių — konservatorių ir pažangiųjų — srovę, prasidėjusi tarimai su Jonu XXIII, laimės. Kiti tvirtino, kad prie popiežiaus Pauliaus VI imanti persvarą "konservatyviųjų" grupė.

Spėliojimų atmosferoje popiežius Pauliaus VI sesijos išvakarėse išpėjo dėl kilusių "fantazijų" ir "svajonių" susilaukti betarpiškai greitai

vaisių. "Dievo karalystėje dalykai vyksta pamažu ir tyloje", išpėjo popiežius, tačiau aiškiai pažymėdamas, kad Bažnyčia siekia atgauti "ryšius su pasauliu" ir padėti jam surasti "išgelbėjimą, gerovę, taiką".

Tuo tarpu aiškėja, kad pradžia bus svarstomi Bažnyčios organizacijos vidaus klausimai — suteikimas vyskupam galios spręsti kai kuriuos klausimus, kurie lig šiol buvo palikti Vatikano kurijai; didesnio vaidmens skyrimas pasauliečiam apštalavimo darbe; sudarymas vyskupų tam tikro kolektyvo, kuris patartų popiežiui klausimus spręsti.

Popiežius Paulius, rugsėjo 14 d. kalbėjo apie vyskupų galias, galimo jų kolektyvo patarimus popiežiui, dar išakmiau betgi pažymėdamas popiežiaus aukščiausią valdžią.

Po Bažnyčios organizacinių klausimų turės būti paliesti ir Bažnyčios santykiai su kitų tikėjimų žmonėmis.

Natūralu, kad žmonės laukia ir laisvėje esančios Bažnyčios žodžio dėl kenčiančios Bažnyčios anapus uždangų.

Iš Lenkijos kardinolas Wyszyński į Romą atvyko. Iš Čekoslovakijos arkivyskupo Berano neišleido. Kas atvyks iš Lietuvos, tuo tarpu žinių nėra.

Kard. Cushingas tarp lietuvių parodoje

Aukojo mišias už pavergtą Lietuvą

New Yorke parodoje rugsėjo 12 lietuviams turėjo savo programą. R.C.A. paviljone Operetės choras, vadovaujamas Mykolo Cibo, padainavo 4 dainas; Lietuvos vyčių Brooklyno tautinių šokių grupė sušoko tris šokių spalvotame R.C.A. kineoskope. Filmas buvo priimtas žiūrovų labai šilta New Yorke valstybės paviljone, kur jis bus rodomas kasdien iki rugsėjo 20, iki New Yorke lietuvių dienos. Filmas yra gera priemonė garinti tos lietuvių dienos programai.

Atlikę programą, Operetės choro ir Vyčių šokių grupės dalyviai, apsitaisę tautiniais drabužiais ir vadovaujami A. Mažeikos, Jr., susirinko prie lietuviško kryžiaus. Ten buvo laukiama kardinolo R. Cushingo, dėl kurio atvykimo buvo susitarta su Vatikano paviljono pareigūnais. Atvykusį kardinolą pasveikino pasaulinės parodos lietuvių komiteto nariai Peter Wytenus ir jį su reporteris. Kardinolas Cushingas pasveikino susirinkusius ir mieliai kalbėjosi su mūsų grupe apie 15 minučių, sutiko būti fotografuojamas. Jis pažino grupėje keletą vienuolių lietuvių iš Bostono ir pakvietė jas į bendrą fotografuojamą grupę. Susirinkusių buvo keletas šimtų, daugiausia lietuvių. Susirinkusieji gausiai plojo, kai kardinolui buvo įteiktas "Lietuvių dienos" ženklukas. Atsiskirdamas kardinolas pareiškė, kad rytojais dieną jo mišios Vatikano paviljone aukojamos už Lietuvą ir kitus pavergtus kraštus anapus geležinės uždangos. Jis taip pat pareiškė viltį, kad mūsų grupės nariai galės su juo susitikti, kai jis grįš iš Bažnyčios susirinkimo Vatikane.

Tai buvo graži pavergtos Lietuvos priminimo diena pasaulyje parodoje. A.V. Sniečkus

ŠV. TĖVAS PAULIUS VI, privačioje audiencijoje, priėmė kun. dr. A. Bačkį, paskirtą į Apaštališkąją Nunciatūrą Maniloje (Filipinuose). Audiencijos metu šv. Tėvas labai šiltais žodžiais kalbėjo apie Lietuvą, pabrėždamas, jog jis kenčia ir meldžiasi už ją. Tai pačia proga šv. Tėvas suteikė apaštališkąjį palaiminimą kun. dr. A. Bačkii ir per jį taip pat jo tėvams.

KOVA DĖL VAIKŲ

Tėvai gina savo teises į vaikus nuo miesto valdžios

New Yorke rugsėjo 14-15 kova dėl vaikų pasiekė viršūnę. Kovojo švietimo valdyba su mokytojų tėvais. Švietimo valdyba nutarė baltųjų vaikų dalį iš čia pat esančios mokyklos pervežti į toliau esančias mokyklas, kur persveria juodieji. Tai liečia 8 mokyklas ir apie 1200 mokinių. Tėvai per savo organizaciją prieš tokį švietimo valdybos planą protestavo, skundėsi teismui. Kai niekas negelbėjo, paskelbė boikotą dviem dienoms — paragino tėvus neleisti vaikų tas dienas visai į mokyklas.

Sioje kovoje spauda kaip Times, H. Tribune rėmė švietimo valdybą, kaip Journal American rėmė tėvų protestą prieš prievartinį mokinių vežimą į tolimesnes mokyklas, bet nerėmė boikoto. Kandidatai į senatorius Keatingas ir Kennedy pasisakė prieš prievartinį tolimą pervežimą, nepasakydami ką jie vadina "tolimu".

Pirma boikoto diena parodė, kad tėvai gausiai parėmė protestuojančius prieš švietimo valdybos planą. Švietimo valdybos pirmininko Donovan pareiškimu, į New Yorke mokyklas neatėjo 27 procentai mokinių, o tose mokyklose, kurios buvo tiesiogiai paliestos, buvo visuotinis boikotas. Švietimo valdybos planą rėmusi spauda pasipiktinus skelbė, kad tai "liūdnas laimėjimas" (Times), kad tai "gėdingas laimėjimas" (H. Tribune). Kartojto žodžius apie demokratiją, pilietines teises, o Donovanas grasino kreipsiatis į valstybės gynėją, kad pradėtų tardyti "konspiraciją", kad keltų bylą boikoto organizatoriam už "kriminalinius nusikaltimus".

Tame susijaudinime švietimo valdyba ir neapsižiūrėjo, kad gali būti keliamas klausimas, ar ji ėmėsi darbo, kuriam ji buvo skirta? ar ji rūpinasi švietimo sąlygų gerinimu, ar imasi ne jai skirtos politikos — sumaišyti rases prievartos keliu?

Katalikų mokyklose šiemet bus apie 5,653,000 mokinių. Pradžios mokyklose bus 4,600,000, pernai buvo 4,546,360. Pereitais metais katalikų pradinį mokyklų buvo 10,775, mokytojų jose 115,468. Pastebimas didesnis mokinių augimas vidurinėse mokyklose nei pradinėse.

Katalikų mokyklos ir kandidatai į prezidentus. Johnsonas gyrė privatinės mokyklas, tačiau tylėjo apie jų rėmimą valstybės lėšom. Goldwateris pareiškė priešingą federalinei paramai iš viso, bet jeigu bus ji nutarta, tai jis pasisakys už lygią paramą visom mokyklom, tiek valdžios laikomom, tiek privatėm.

New Yorkas turi 850 viešųjų mokyklų su daugiau kaip milijonu mokinių.

VIETNAME: per 10 mėnesių trečias perversmas. Amerika betgi nekeis savo politikos iki po rinkimų?

Vietname chaosas tebesitęsia. Rugsėjo 13 gen. Lam Van Phat surengė perversmą prieš gen. Khanhą. Phat buvo Hhanho vyriausybėje vidaus reikalų ministras. Prieš mėnesį buvo atleistas budistam reikalaujant. Perversmas paties Khanhho negalėjo suimti, nes jau kuris laikas jis išvyksta nakvoti slaptoje vietoje. Rugsėjo 14 jau buvo pranešta, kad perversmininkai kapituliavo prieš Khanhui ištikimą kariuomenę.

Khanhui atsigavus, nuotaiškos Washingtone pagerėjo. Washingtonas teberemia Khanhą. Tačiau spauda nieko gero iš dabartinės padėties, nelaukia.

Times sako, kad įvykius Amerika tegali pakęsti tik iki rinkimų, o paskui turi imtis "politikos, grįstos realiomis prielaidom". Pirmas vyriausybės žingsnis — ji turinti painformuoti Amerikos visuomenę apie tikrus faktus, nors ir kaip jie būtų nemalonūs.

Valst. sekr. Rusk rugsėjo 14 pareiškė spaudai, kad Amerika nemano keisti savo politikos Vietnam — neatsims nei savo karių iš Vietnamo, nesims nei derybų dėl neutralizacijos.

Sen. Wayne Morse rugsėjo 14 kaltino vyriausybę, kad ji slepianti faktus Vietnamo visuomenės.

Išgelbėjo bėglį ir Amerikos garbę

Berlyne dienos herojum virto Hans Puhl, 22 metų Amerikos karys, tik 1956 atvykęs į Ameriką vokiečių. Rugsėjo 13 rytą jis ėjo sargybą prie sienos. Išgirdo šūvius. Puolėsi prieš sieną ir pamatė, kad bėglis vielių užtvaroj pašautas ir

du rytų Berlyno sargybiniai nori jį pagrobti. Hans Puhl šūktelėjo, kad sargybiniai jo nelieštų; kai jie neklaušė, paleido dujinę bombą. Kitų Amerikos karių ir civilinių vokiečių padedamas, Hans Puhl užšoko ant sienos ir nurodinėjo sužeistajam, ką jis turi daryti. Kai rytų Berlyno policininkai ėmė leisti šūvius, vakarų Berlyno policininkai atsakė šūvais ir tokiu būdu pridengė Hans Puhl, kuristoliau mėgino sužeistąjį gelbėti. Kai vielas iš apacių nukampė, tai ugniagesiai užmėtė virvę ir sužeistąjį per kojas penkiom kulkom persautą ištraukė ant sienos. Nugabentas į ligoninę, tikimasi, pasveiks.

Hans Puhl ir kitų amerikiečių pagalba sužeistajam pataisė Amerikos karių garbę, kuri buvo pažeista nuo 1961, kada amerikiečiam buvo įšakyta tik pasyviai stebėti, kaip sužeistas bėglis jaunuolis Fechter kelias valandas prie sienos kankinosi, iki mirė.

Rytų Vokietijos spauda grasina, kad Amerikos kario Puhl pagalba sužeistajam bėgliui apunkins derybas dėl sienos perėjimo į vakarų Berlyną. Pažadėta leisti vyresnius kaip 65 metų lankyti pas gimines vakarų Berlyne.

Kipro prezidentas Makarios davė žingsnį atgal — pažadėjo nebekliudyti Turkijai pristatyti maisto užblokuotam Kipro šiaurėje kaimeliui, kuriam gyvena turkai. Turkai buvo grasinę pristatysią, karinio konvojauš lydimi.

Anglijos parlamento rinkimai numatyti spalio 15.

Sovietai rugsėjo 14 pristatė Alžirui 14 kovos lėktuvų.

KARDINOLAS F. CUSHINGAS tarp lietuvių. Nuotr. V. Maželio

Panoro paloti laisvėje

Rytų Berlyno pasienio policijos šuo, kuris turi gaudyti bėglius, rugsėjo 8 staiga šoko į kanalą, perplaukė ir atsidūrė vakarų Berlyne. Policininko šaukiamas nė neatsisuko. Gavo "azyli".

Maskvos Pravda paskelbė, kad kom. Kinija iš kontrabangos opiumu gauna 500 mil. dol. ir už juos varo propagandą prieš Sovietus.

Sovietai pardavė Indijai tankų ir 35 Migus. Sovietai suinteresuoti Indijos atsparumu prieš kom. Kiniją.

Rytų Vokietijos atominio instituto direktorius prof. H. Barwich pabėgo ir priimtas į Ameriką.

Chruščiovo-Erhardo susitikimas numatomas kitų metų pradžioje.

Louis Harris opinijos tyrimas rodo, kad Johnsoną remia moterys labiau nei vyrai. Moterų 64 proc., vyrų 60 proc.

Kardinolas McIntyre, Los Angeles arkivyskupas, Vatikano susirinkimo sesijos atidaryme nualpo. Kardinolui yra 78 metai.

Amerikos žydų organizacija B'nai B'rith kreipėsi į valstybės departamentą, kad protestuotų dėl naujos antisemitinės knygos Sovietuose — "Šių dienų judaizmas ir sionizmas". Joje rašoma, kad žydų tikėjimas svetimas rusų dvasiai; kad Izraelio atstovai Maskvoje šnipinėja CIA naudai.

Parapinės mokyklos New Yorke nebuvo paliestos boikoto. Pirmadienį jos pradėjo darbą su 375,000 mokinių, 5,333 daugiau kaip pernai.

Spauda persisveria Johnsono naudai. Iš 63 dienraščių 25 didžioje miestuose aiškiai pasisakė 11; tarp jų 9 už Johnsoną, 2 už Goldwaterį. Iš tų 9 tik N.Y. Times 1960 buvo pasisakęs už Kennedy, kiti 8 už Nixoną. Dabar jie persimetė už Johnsoną.

Walter Reuther, CIO unionų prezidentas, jau dabar siūlo masą Johnsono vyriausybės darbo sekretorium. Jį remia H.H. Humphrey. Reutheris buvo pagarsėjęs tuo, kad padėjo Stalinui statyti Donbasą.

Konge samdiniaisavonariai su sukilėliais kovoja sėkmingai. Afrikos vienybės valstybių organizacija reikalauja, kad Tshombe atsakytų tų "baltųjų samdinių". Jų esą viso 400-500.

Dalykimės pasauliu, išlikdami draugais!

Berlyne Hitlerio ir Molotovo antrasis pasikalbėjimas 1940 lapkričio 13 buvo gana šurkštus. Hitleris pradėjo pokalbį išdidžiai girdamas ir pabrėždamas: „Vokietija praktiškai karą yra jau laimėjusi. Mums belieka dalytis karo grobiu“. Molotovas dedasi tų žodžių nenugirdęs ir kartoją savo reikalavimus. Rusijai turi būti pripažinta teisė užimti Suomiją, Balkanų valstybes, Turkiją. Hitleris palaiko ūsą, nieko nenori žadėti, kalba bendrais bruožais apie vokiečių ir rusų susipratimą, kuris būsiąs labai reikalingas, kai teksią dalytis Britų imperijos palikimu.

Vakare rusų atstovybėje Berlyne keliamas pokylis. Molotovas kelia taure ir geria į Hitlerio sveikatą, už vokiečių „pergalingus laimėjimus“. Ribbentropas paėmą savo taure ir pasiūlo gerti į Stalino sveikatą, bet staiga sukaukia sirenos. Berlyno linkiu skrenda anglių bombonešiai. Pokylis atsiduria slėptuvėje.

Molotovas ir čia tebekartoją savo: Suomija, Balkanai, Turkija, Dardaneliai... Ribbentropas žada tik laisvą išvažiavimą pro Dardanelius. Jei Rusija norinti daugiau gauti, tesideda prie trijų valstybių ašies, kad pasaulį galėtų dalytis drauge su Vokietija, Italija, Japonija. Ribbentropas kartoją Hitlerio žodžius: „Jokia pasaulio galybė Anglijos jau nebegali išgelbėti. Praktiškai ji jau parblokšta. Tik laiko klausimas“.

Molotovas neužsileidžia: „Jei Anglija jau parblokšta, tai kodėl mes sėdime slėptuvėje?“

Molotovas grįžo į Maskvą susirūpinęs. Po vienuolikos dienų, lapkričio 25, jis įteikė vokiečių pasiuntiniui grafiui Schulenbergui memorandumą, kuriame Sovietų Rusija sutinkanti prisidėti prie Vokietijos-Italijos-Japonijos ašies tik su sąlyga: prieš tai turi būti sutarta, kad rusams tenka Suomija, Balkanai, Turkija... Hitleris į tą memorandumą

Stalino ir Hitlerio sąmokslas (7)

mą neatsakė. Gruodžio 18 įsakė paruošti vadinamą „Barbarosos planą“ pulti Rusijai, jeigu ji dar spirsis su savo teritoriniais reikalavimais.

Maskva griebėsi visų priemonių karui su Vokietija išvengti. Nebuvo jam pasiruošusi ir nesitikėjo laimėti. Su Vokietija 1941 sausio 10 pasirašyta nauja prekybos sutartis. Maskva ne tik rūpestingai pristatinėjo vokiečiam žibala, javus, medvilnę ir kitas žaliavas, bet dar padidino jų kiekį. Bet to, suartėjo Sovietų Rusija ir Anglija.

Jugoslavijai 1941 kovo 25 prisijungus prie Berlyno-Romos Tokyos ašies, po dviejų dienų įvykdytas karinis perversmas su rusų ir anglų žinia. Balandžio 5 Jugoslavija pasirašė nepuolimo sutartį su Sovietų Rusija. Tuo būdu Hitleris buvo įtrauktas į karą Balkanuose. Stalinas tikėjosi, kad Hitleris įklius ilgiam laikui, bet Jugoslavija po 10 dienų kapituliavo. Ji buvo vokiečių galutinai užimta balandžio 17. Stalinui neliko nieko kito, kaip dar kartą Hitlerį sveikinti ir reikšti džiaugsmą „gerais rusų-vokiečių santykiais“.

Keliom dienom prieš Jugoslavijos okupaciją pro Maskvą pravažiavo Japonijos užsienio reikalų ministeris Matsuo. Grįžo iš pasimatymų su Mussolini ir Hitleriu. Maskvoje 1941 lapkričio 13 pasirašyta Sovietų Rusijos ir Japonijos nepuolimo sutartis. Stalinas iš džiaugsmo plojo delnais: japonai iš užpakalio nepuls. Buvo sutarta drauge susitvarkyti su Mongolija ir Mandžūrija.

Du faktai čia reikšmingi: Sovietų Rusija su visais rašėsi nepuolimo sutartis (ir su Baltijos valstyvėm) ir paskui visas jas laužė. Antra, kiekvienas iš imperialistų (Vokietija, Sovietų

Rusija, Japonija) vienas kitą apgaudinėjo, kad tik savo interesus patenkintų.

Didelė staigmena Maskvoje įvyko 1941 lapkričio 13 popietėje. Geležinkelio stotini (Jaroslavo) išlydėti Matsuko atvyko pats Stalinas. Niekada jis nebuvo to daręs: lydėjęs užsienio diplomata stotyje. Ir ne dėl jam buvo atvykęs.

Stalinas metė tikrai žvilgsnį į pradėjusį judėti transibirinį traukinį. Atsisukęs pažvelgė į diplomatų būrį ir paklausė:

„Kur yra vokiečių pasiuntinys?“. Prisiartinęs prie grafo Schulenburgio; labai šiltai sveikino, apkabino ir stipriu balsu pasakė, kad visi girdėtų: „Mes turime būti draugai. Darykite visa, kad tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos draugystė išliktų“. Tą patį pakartojo pulk. Krebsui, kuris pavadavo vokiečių karo attachė: „Mes esame draugai ir tokie liksime. Du draugai — Vokietija ir Sovietų Sąjunga“.

Kas tą sceną Maskvos geležinkelio stotyje stebėjo, gerai suprato, ko Stalinas buvo atvykęs. Hitlerio karas Jugoslavijoje buvo žaibinis ir ėjo į pabaigą. O tada?...

SPAUDA

KOKIOS KNYGOS JAUNIMAS NORI

Draugo kultūriniam priede rugpiūčio 29 paskebtas Margio Matulionio pasisakymas apie lietuviškas knygas. Margis Matulionis, 21 metų, baigęs universitetą Kanadoje, kalbėjo Los Angeles Dailių menų klube. Tai buvo, kaip jis sakė, „Jauno tremties studento žvilgsnis į moderniąją literatūrą tremtyje“.

Pasisakyme pristatė save kaip vieną iš daugelio: „Nors esu lankęs ir Chicagoje įsikūrusį Pedagoginį Institutą ir šiek tiek domiuosi lietuviškais reikalais, nepajėgiau pilnai užsiųdegti mūsų literatūra. Tik, svarbiausia, esu ne vienintelis atsiradęs šitokioje padėtyje“.

„Visi tremties lietuvių studentai yra, apamai, susidomėję svetima literatūra. Jie skaito anglišką knygas, dažnai ir kitų svetimų kalbų kūrinius, bet lietuvišką knygą retai bepaima į rankas“.

Pats autorius buvo paėmęs tuos kūrinius, kurie buvo pristatyti kaip geriausi — Maironį, Putiną, Kudirką, Aistį, Braudną, Krevę, Katiliškį ir kt.

„Būdami Amerikos kolegijų studentai, jas lyginome su ten su tiktais autoriais: Dostojevskiu, Gogoliu, Henry James, James Joyce, Albert Camus, Thomas Mannu ir t.t. Skaudu pastebėti man pačiam ir kitiems, kad iškyla labai nepalankus bendras išpūdis. Lietuvių literatūros lygis, bent mūsų nesubrendusiom akim, yra daug, gal ir per daug žemesnis už aukščiau minėtų kitataučių autorių kūrinius. Kodėl?“

Kreipjamas dėmesį į kūrinių idėjas, kurios duotų skaitytojui atsakymus į jį deginančius klausimus, ir į techninę formą, autorius kaip tik lietuvių knygose pasigenda pirmojo — „Lietuvių literatūra, kiek aš su ja esu susipažinęs, tai apėdas be prasmės“. Jis dėl to ir daro sprendimą: „Mes nenorime skaityti knygų, kur aprašomas tik kaimo gyvenimas ir bobelių plėtkai, kur centrinį veiksmą užgožia nutautėjimo problema ir tremties dejavimai. Mes norime filosofinių naujų temų, kur sprendžiamas iš esmės žmogaus likimas, kur nepatenkinantieji gali surasti naujų ryškesnių šviesų“.

Pasisakymas padeda suprasti naują, čia studijuojančią kartą vienų naujų atžvilgiu — jos santykiu su literatūra, kaip ankstesnėse apžvalgose buvo paryškinti jos santykiai su vyresniąja karta, su Lietuva. Kiek jos žvelgimas į literatūrą yra teisingas, kitas klausimas, bet jis tckis yra, ir jį reikia turėti galvoje ieškant kontakto su jauniu literatūriniais klausimais.

— Lietuvoje šiemet visa vasara buvo sausa ir visa išdžiūvino. Pradėjo lyti tik rudėnant.

VYSK. V. BRIZGYS ir Kunigų Vienybės pirmininkas prel. P. Juras įteikia Pax Romana pirminkui dr. V. Vygantui atsižymėjimo plokštę.

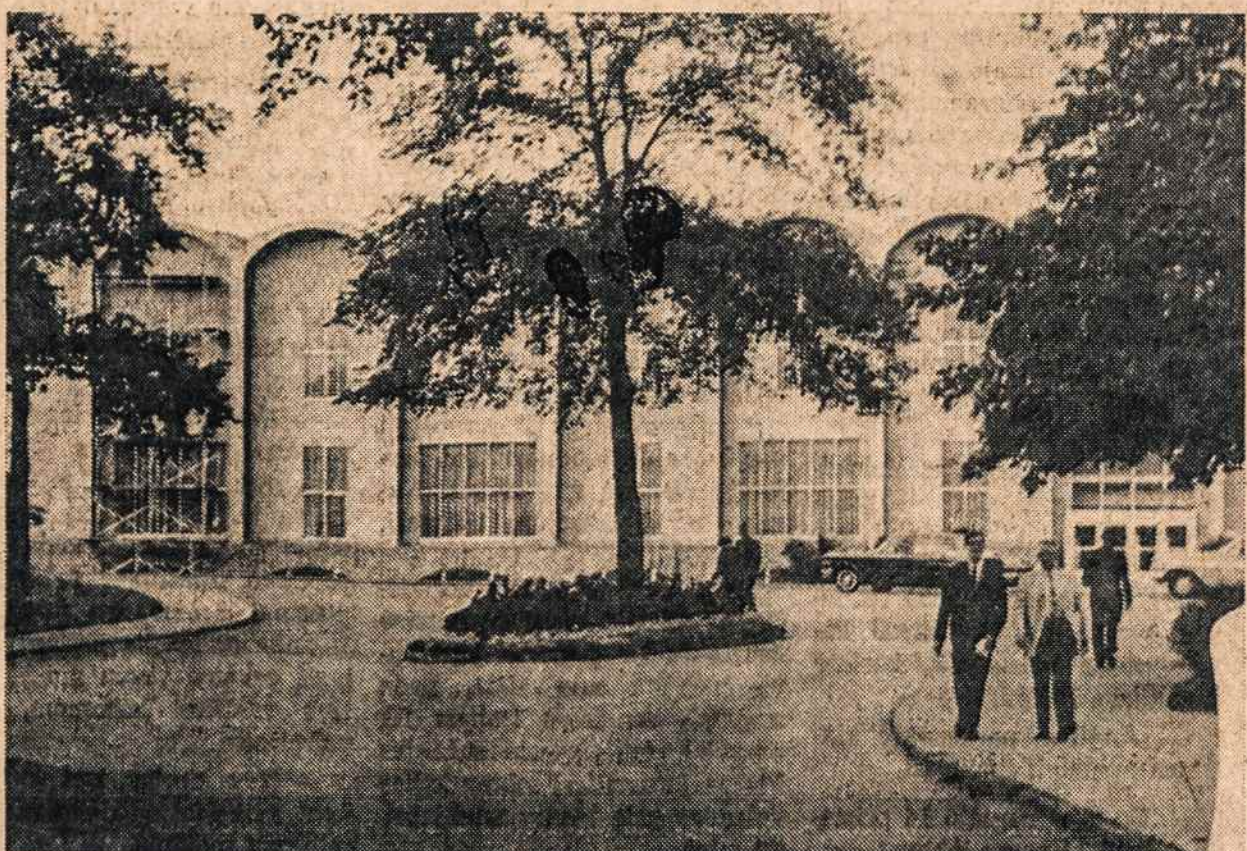
ISTORIJOS sekcijoje klausoma dr. J. Jakšto paskaitos.

GAMOS mokslų sekcijoje diskusijų metu. Nuotraukos P. Ažuolo.

TEOLOGIJOS sekcijoje klausoma kun. dr. Pr. Brazio, MIC, paskaitos.

CAMPUS CENTER Fordhamo universitete, kur vyko LKMA suvažiavimas. Nuotr. P. Ažuolo.

Pavergtų tautų savaitė ir Nikita

Pavergtų tautų savaitės proga, kaip skelbia Pavergtos Europos Seimo pirmininkas Aleksandras Kutt, 35 gubernatoriai ir 27 miestų majorai paskelbė proklamaciją, 53 Kongreso nariai paskelbė savo pareiškimus Kongrese, per 100 vedamųjų ir kitokių rašinių pasirodė spaudoje; daugel sykių pamaldose buvo pavergtos tautos minimos.

Visi tie atsiliepimai nervino Chruščiova, ir jis Čekoslovakijoje rugpiūčio 29 su nepasitenkinimu kalbėjo apie „imperialistų“ kalbas „išlaisvinti rytų Europos tautas“. Tuos žodžius paminėjęs Chruščiovas sušuko: „Aš klausiu, iš ko jos turi būti išlaisvintos? Tautos šiuose kraštuose pačios savo laisva valia pasirinko socialistinę sistemą“.

Toks Chruščiovo atsakymas gali išgydyti visus tuos, kurie manytų, kad Chruščiovas pasikeitė ir su juo galima „koegzistencija“.

Melo tėvą Nikitą nervinančios žinios skelbiamos ir toliau.

Sen. K.B. Keatingas rugpiūčio 21 Congressional Record paskelbdino informaciją apie gyvenimą iš Lietuvos — informacijos paimtos iš Eltos biuletenio, pasikalbėjimas su atvykusiu iš Lietuvos.

New Yorko laikraštis The Catholic News rugsėjo 3 paskeblė ilgą straipsnį, rašytą Paul Mulcahy, apie Lietuvą. Pradėjo nuo Sibiro maldaknygės ir davė pagrindines žinias iš Lietuvos praeties iki dabartinių tikėjimo, Bažnyčios ir asmens laisvių persekiojimo. Informacijoje yra Vilniaus šv. Kazimiero bažnyčios vaizdas su pažymėjimu, kad ten dabar atėistinis muzėjus.

— Pavergtų tautų masinis susirinkimas įvyks Los Angeles rugsėjo 30, 7 val., 30 min. Shrine auditorijoje (665 West Jefferson Blvd.), kurioje telpa apie 8,000 dalyvių. Tikimasi šią salę pripildyti. Susirinkimą šaukia Young Republicans organizacija.

SCHUYLER SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF KEARNY, N.J.

24 DAVIS AVE., KEARNY, N. J.
Telef.: WY 1-0001
WY 1-7260

Vienintelė Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Draugija New Jersey ir New Yorko valstybėse su visomis teisėmis ir apdraudomis.

Įkurta 1924 metais
Kapitalas — nebetoli \$5,000,000

Atliekamos visos bankinės operacijos: paskolos (morgičiai) namams išgyyti, juos perdirbti bei naujiems įrengimams padaryti, Kalėdoms ir atostogoms klubai (Christmas and Vacation Club), elektros ir telefono sąskaitų apmokėjimai ir kitos bankinės operacijos.

Patarnavimas mandagus ir greitas dviem kalbom — lietuviškai ir angliškai.

Ilgametis ir prityręs finansininkas Draugijos pirmininkas JULIUS PAKNIS, kiti finansininkai — J. Katilius, P. Velevas, J. Belza, J. Salvest, Fr. Gelenitis, J. Bezgala, V. Plikaitis, P. Čiurinskas, S. A. Mickewich ir kt. per savo rankas praleidžia visus bankinius reikalus ir saugo nuostatus, banko konstitucijoje numatytus.

Lietuviai, atminkite, jog tai vienintelė vieta, kur, saugiai laikomas jūsų doleris neša gerą pelną ir kelia lietuvių pajėgumą finansinėje srityje.

JULIUS PAKNIS
Schuyler Savings and Loan Association
of Kearny, N. J.
Prezidentas

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCIS AN FATHERS
Eina nuo 1915 metų, 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in
August when published weekly.

Prenumeratos kaina \$7.00 — Subscription per year \$7.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija talso savo nuožūrą. Nenaudoti straipsniai
nėra saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

RUDUO — NAUJO DARBO PRADŽIA

Ruduo labai daug kur prasideda ta pačia atmaina: paukščiai į šiltesnius kraštus išskrenda, o žmonės dideliais būriais pergrįžta — iš atostogų, pamarių, paežerių, žvejonių ir kelionių. Labai nedaug kas paseka paukščius ir žiemai tupia į gūžtas šiltajame klimate. Jis žmonių daro mažiau judrų ir veiklių.

Daugiau žmonių sukruva ten, kur gamta su rudėjančiais lapais pradeda apmirti. Gamtoje gyvenybė turtu sustoja, o žmogaus civilizacijose atgyja. Jei Kristijonas Donelaičius dabar gyventų didesniame mieste, jis negalėtų eiluoti, kas 'vislab miršta rudens biaurybė'. Priešingai, mieste kaip tik rudenis 'vislab išibudina kelius': mokslai ir mokyklai, susirinkimai ir parengiamieji koncertai ir vakarai, posėdžiai ir pobūviai, nutarimai ir patarimai — vienu žodžiu, 'vislab', visoks labas.

Labai mūsų tautos ir mūsų pačių šiame tūrinėje rudėjančioje gamtoje suskato judinti bendruomenę, pasikebusi rugsėjo mėnesi savo vėjumi. Manau, ta pasaka iššaukta Rugsėjo 8, kuri da nepriklausomoje Lietuvoje buvo paskelbta Tautos švente, surišta su garbinga Lietuvos senovės — Vytauto Didžiojo pasiekutu, tik nespėtu užsidėti karaliaus vainiku. Sena karališka lietuvių tauta ir dabar turėtų karališkiečiai laikytis: vienybėje ir tvirtybėje. Bendruomenė ko kito ir nesiekia, kaip sukaupti visas lietuvių jėgas laisvajame pasaulyje. Visi išrandami priekaištai bendruomenei pataiko į pačią lietuvių tautą: krikdo ir silpnina jos jėgas. Ne kritikavimu ir priekaištavimu, bet sujungtom jėgom ir bendra talka tegalime atsispriti nutauti mo pavojam. Bendruomenės pagrindinis tikslas — visus tvirtai sujungti, kad vienybėje pa-

siektume didesnės galybės, ne gu tai galima padaryti atskirai. Ruzsėjis tebūnie mums visų lietuvių santalkos mėnesiu.

Talka iš tikrųjų neslopina ir negniuždo atskiro asmens pastangų ir iniciatyvos, o tik tai paskatina ir palaiko. Lietuvoje seniau susirinkdavo talkos laukų derliui nuimti tik dēlto, kad draugėje smagiau, gyviau ir sparciau būdavo darba nudirbt. Tik reikėjo tam vienos siltygos — laisvo noro. Kai dabar Lietuvoje suvaromos prievartinės ta'kos, jos savo tikslo nepasiekia, nes krūvoje dar lengviau darba dirbti atgrubusi om rankom, kito pečiais prisidengti nuo varovo akių ir botago. Vergai niekur ir niekada nenuidirbo tiek darbo, kiek laisvieji žmonės.

Būdami šime krašte laisvi, tačiau nenorėdami pasirodyti pakrikę, mes ir telkiamės į įvairias organizacijas bei draugijas, kad talkos būdu galėtume daugiau nuveikti. Dar daugiau padarysime, kai ir savo organizuotas jėgas derinsime ir lenksime bendram tikslui — lietuviybei išlaikyti, stiprinti ir ugdyti. Bendruomenė tiek ir tenori, kad savo darbuose susiderintume: vieno kurio nežymaus darbo nedirbtų visi, o kito svarbaus — nė vienas. Patyrimas rodo, kad taip pasitai ko. Visos draugijos parengia po pobūvį savo reikalui, bet nė vieną, sakysime, liuanistinei mokyklai parenti.

Kiekvienam linkime sėkmės, kas po vasaros atostogų pradeda vėl mokslą, įsijungia į visuomeninį veikimą, atlieka savo profesijos ir kasdienos darbą. Kad sėkmė būtų užtikrinta. labai gera prisiminti seną patarimą: ora et labora!

Žydų klausimas Bažnyčios susirinkime ir Izraelis

Ar žydai kalti dėl Kristaus mirties?

Kai Izraelio valstybės kinose rodomas filmas "Vietininkas", kuriame grubiai kaltinamas pop. Pijus XII, neva negynges žydų nuo Hitlerio persekiojimo, kai spauda filmo turinį plačiai aprašo, nustatydam žydus prieš popiežių, tai viso pasaulio žydai jaudinasi, kad Bažnyčios susirinkimas gali nepatenkinti jų reikalavimų: pasmerkti antisemitizmą, nuimti jiem prikišamą kaltę dėl Kristaus nužudymo.

Kai buvo šaukiamas Bažnyčios susirinkimas, žydai sujudo: jų delegacijos lankėsi pas popiežių, prašydamos, kad Bažnyčios tėvai viešai ir iškilmingai pasisakyti, jog žydai nėra kalti dėl Kristaus, kad pasmerkty ir uždraustų bet kokį antisemitizmą. Pop. Jonas XXIII, rodydamas palankumo žydam, liepė išleisti iš liturgijos tekstų posakius, kur žydai buvo vadinami "Perfidii iudaei". Tas pop. Jonas XXIII mostas dar labiau paskatino žydus kelti savo reikalavimus.

Bažnyčios susirinkimo antros sesijos metu kard. Augustino Bea siūlė pasmerkty antisemitiz-

ma ir laikyti žydus nekaltus dėl Kristaus nužudymo, nes Dievo Sūnus laisva valia prisisiėmė kančią ir mirtį už viso pasaulio nuodėmes. Žydai reiškė pasitenkinimą, bet susirinkimas tą klausimą nukėlė sekanciai sesijai. Sesijų pertraukos metu naujas tekstas visiem vyskupam buvo pateiktas susipažinti ir savo nuomonę pareikšti.

Naujame tekste yra daug žydam palankių tvirtinimų. Pvz., Bažnyčia pripažįsta, kad tarp krikščionybės ir Sen. Testamento yra tikėjimo ryšys; šv. Pauliaus tvirtinimu, visi esame Abraomo vaikai; Bažnyčios mokslas sukurtas ant patriarchų ir pranašų palikimo. Kristus savo kūnu buvo kilęs iš žydų tautos. Jo motina ir apaštalai buvo žydai. Toliau skatinamas krikščionijų ir žydų tarpusavio susipratimas, teologinėse studijose, diskusijose, pasipriešinimas diskriminacijai, žydų niekinimui. Krikščionių viltys — kad žydai susijungty su Kristaus Bažny-

čia. Žydai nelaikytini atmetąja tauta. Nereikia mūsų laikų žydų sieti su Kristaus kančios ir mirties įvykiu. Visi žmonės, visos tautos, yra to paties Dievo Tėvo vaikai, visi sutverti pagal Dievo paveikslą ir panašumą. Taigi visi savo tarpe yra broliai. Mūsų artimas yra kiekvienas žmogus, ir žydas. Negali būti jokios diskriminacijos tarp žmonių ir tautų. Visi, o ypač krikščionys, turi vengti bet kokių akcijų ar diskriminacijos tarp žmonių dėl jų rasės, spalvos, socialinės padėties ar religijos.

Ar naujasis projektas bus ištisai priimtas, ar jis susilauks dar pataisų, sunku iš anksto pasakyti. Atrodo, jis žydam labai palankus. Nė viena kita konfesija ar tauta nesusilaukė tokio išimtinio palankaus pasisakymo. Bet žydai tuo nepatekinti. Jie siekia nusikratyti kolektyvinės kaltės dėl Kristaus nužudymo, užmiršę, kad jų susijungty su Kristaus Bažny-

đai, šaukėsi: "Jo kraujas tekrinta ant mūsų ir ant mūsų vaikų".

Susirinkimo pirmos sesijos metu vyskupai gavo į rankas storą knygą "Samokslas prieš Bažnyčią", kurios autorius, faktais ir istoriniais dokumentais įrodinėja, kaip žydai per visus amžius buvo aitrūs krikščionybės priešai. Jie stengėsi įsibrauti į krikščionišką bendruomenę, kad ją ardyty, pūdyty iš vidaus. Turėdami savo rankose kapitalą, jį naudojo kovai su krikščionyste. Jie buvo masonerijos ir komunizmo kūrėjai, palaikytojai, nes šios sistemos pasitarnauja žydų siekiamam tikslui griauti krikščionyste. Žydy pranašų skelbtas Mesijas suprasta kaip tautos pašaukimas — užvaldyti pasaulį ir jį palemti žydų vyravimui. Tada būsianti Mesijo karalystė.

Knygos autorius baigia tokia pastaba: jei žydai nori, kad krikščionys palankiai apie juos

galvoty, tikrai broliškai elgtusi, privalo faktais įrodyti savo gerą valią: turi atsizadėti, pasmerkti masoneriją, komunizmą, taikytis prie krikščionių moralės dėsnų, o ne juos griauti. Tik tada susipratimas bus įmanomas.

Tačiau ši knyga nesusilaukė tinkamo dėmesio ne tik iš Bažnyčios tėvų, bet ir bendrai iš krikščionių vadų. Žydai šaukė, kad čia "antisemitizmas", kurs tyimas prieš žydus, nors knygoje paduota faktų nesiėmė paneigti. Pasaulinė spauda, dažnai žydų įtakoje, tą knygą taip pat pasmerkė: esą ji aiškiai agituoja prieš žydus, pasirodžiusi ne laiku, kada pop. Jonas XXIII visus pakvietė į vienybę. Tačiau pati knyga išvengė oficialaus Bažnyčios pasmerkimo, nes parašyta objektyviai su aiškia Bažnyčios ir jos, gerovės meile.

Žydam besimaišant Vatikan o aplinkoje, pažvelkime, kas dedasi Izraelio valstybėje. Nors ši valstybė nuo pat įsikūrimo pradžios pasiskelbė esanti socialistine ir nereliginė, tačiau praktikoje laikomasi Senojo Įstatymo (Mozės teisyne) nuostatų ir dar Talmudo nustatytų praktiškų. Pvz., nors įstatyme apie santuoką nieko panašaus nėra, praktikoje galioja Pevirato įstatymas. Brolis vyro, nepalikusio vaikų, turi vesti našlę, kad išlaikytų giminę. Tik našlei atsiskaius už jō tekėti, jis laikomas laisvas.

Auginti kiaules Izraelio valstybėje uždrausta. Šeštadienis taip greitai švenčiamas, kad tą dieną uždarytos ne tik valdzios įstaigos, bet ir kavinės, kinai, pramogų vietos. Sustoja bet koks susisiekimas: tramvajų, autobusų, traukinių, lėktuvų. Užsienio turistai, atvykę savo automobiliais, susilaukia nemalonumų: automobiliai gatvėse sulaikomi, kartais sugadinami, apverčiami pasipiktinusių "šabo" saugotojų. Valgs restoran e, orlaiviuose, traukiniuose būtina "košer". Pagal Sen. Įstatymo nuostatą "nevirsi karvės piene jos veršiuo mėsos", — valgyklose negausi kartu veršienos kepsnio su pienušku priedu. Tuo būdu Izraelio valdžia, kad ir to neužrašiusi įstatymo forma, patenkina religinius žydus, kurie reikalauja, kad Izraelio valstybė būtų grynai teocentrinė — vaduotųsi Sen. Įstatymo nuostatais.

Krikščionių atžvilgiu Izraelio valstybė, atrodo, laikosi Talmudo, kuris pilnas neapykantos ir paniekos krikščionim — "gojams". Apšėkrištijęs žydas nelaikomas toliau žydu — jis yra Izraelio svetimšalis. Tipingas pavyzdys tėvo karmelito. Jis daug pasitarnavo, gelbėdamas žydus Vilniaus gete. Pavojaus metu pasislėpė karmelitų vienuolyne netoli Gardino. Ten išliko gyvas ir apsikrištijio, tapo karmelitu kunigu. Nuvykęs į Izraelį, negavo pilietybės. Tik po ilgų derybų buvo naturalizuotas kaip svetimšalis.

(nukelta į 6 psl.)

Vėliausiai apie jį patyrė Sarajevo kalėjiman pasodinti penki samokslininkai: Principas, Popovičius, Grabešas, Čabrinovičius ir Čiubrilovičius. Jie buvo laikomi tiesioginiais žudikais Atskirti grandinomis apkaustyti.

Popovičius šiukšlių dėžėje atsitiktinai rado laikraščio skiautę ir patyrė, kad Austrija paskelbė Serbijai karą. Tą žinią pranešė savo draugam sutartais ženklais. Visi nužiuo. Visi galvojo, kad Austrija būsianti sumušta ir jū likimas palankiai išspręstas. Nė vienam neatėjo į galvą, kokią audrą pasaulyje sukėlė jū šūviai Sarajeve

(Bus daugiau)

IZRAELIJE moterų karinis dalinys praeina parade.

Šūviai Sarajeve

ISTORINIS REPORTAZAS

(7) SARAJEVO policija, pasijutusi kalta dėl atentato, nerėsi iš kailio, kad susektų visus samokslininkus. Darbas nebuvo vargus. Savo rankose jau turėjo du vyrųkus: Vasa Čabrinovičių ir Gavrilą Principą. Abu tvirtai laikėsi, nors gavo stipriai į kailį. Prisiekiusių teisimo pirmininkas Ilnickis, išgirdęs apie suimtųjų kankinimą, nuėjęs pas tartytoją Pfefferį ir policijos valdininką Ivasjuką, išreiškė protestą.

— E, — atkirto Ivasjukas, — tesidžiaugia, kad iš jų makaulės nepasidariau rašalinės.... Žinoma, būtų prastai, kad nusiabaigtų anksčiau negu reikia.

Ilnickio protestas nieko nepadėjo. Po poros dienų policija pačiupo Trifką Grabešą, trečią samokslininką, ir užėjo ant Cvejtkos. Po povičiaus pėdu. Trifka Grabešas vos neprigurguliuo, kai jo sudaužyta galva buvo murkdoma vandeni, kad atsigauly. Grabešas prisipažino, kur savo ginklus slėpė; bet daugiau nieko. Cvejtką Popovičius pats pasidavė.

Tuojuo po atentato išvyko į gimtąjį Žemuno kaimą. Artimiausį sekmadienį, liepos 5, tėvas pranešė nustebes, kad išmok policija. Popovičiaus pirmoji mintis buvo bėgti. Paskui pagalvojo: jeigu per tėvą pranešė, bet neatėjo suimti, tai neįtaria. Laikraštyje jau buvo skaiestis suimtųjų pavardes. Iš jų gerai pažino tik Danilą Iličiū. Nemanė, kad išduoty.

Policija buvo gavusi iš Sarajevo telegramą Popovičių ištardyti. Kai šis prisistatė, policijos valdininkas nesitvėrė juoku:

— Klausyk, Cvejtk, tavęs Serajevas geidauja. Juokdariai! Sako, ir tu priklausęs prie samokslininkų. Paklausyk, ką telegramoje rašo.

Valdininkas balsu perskaitė telegramą. Joje buvo nurodyti Popovičiui gerai žinomi faktai.

— Viskas čia teisybė, — pasakė nustebindamas policiją, o dar labiau pats nustebes, kaip tie žodžiai jam išsprūdo. Galėno lengvai išsisukti. Vėliau save teisinio jaunu amžiumi ir 'didvyriškumu', kuris jaunuolį staidė užvaldo — ir tada nematoma jokio pavojaus.

Popovičius buvo surakintas ir liepos 7, antradienį, pristatytas Sarajevo tartytoju.

— Tu šovai į sosto įpėdį? — jo klausė.

— Ne!

— Iš tavo ginklo šauta. Vieną kartą.

— Šovė Danila Iličas?

— Į sosto įpėdinį?

— Ne. Kai mane mokė...

— Meluoji! Mes tave pakabinysme už nykščių ir tada bus aišku, kas šovė. Prisipažįsti?

— Ne!

Nors tartytojas daug kartų to paties klausė ir grumojo, bet Popovičiaus nekankino.

"Aš buvau laimingas, — prisimena Popovičius, — Jie jau turėjo kone visas žinias. Iš manęs nebuvo ko iškošti".

Iš šešių samokslininkų liko nepagautas vienas Mahmėdas Basicas, pasprukęs į Albaniją. Bet suimta nemažai talkininkų, kurie padėjo atentatui pasirengti arba slapstė ieškomus kaltininkus.

Išdavė Danila Iličas. Grįžęs iš tarymo į savo kamerą, jis teisinio savo bendrui Ivanui Krancovičiui:

— Aš ilgiau nebegalėjau ištvirti, nebegalėjau. Aš jaučiau pavėirgą netylėti. Jie kankino nekaltuosius, versdami prisipažinti, ko nebuvo padarę. Klyksmas ir verksmas man vėrė širdį. Neišlaikiau. Gi žinai: mes

visi — aš, tu, Principas ir kiti — savo valia ryžomės daryti, kad padarėme. Niekas mūsų nevertė, Ivanai, ar ne? Mes žinojome, kad savo gyvenybė statome į pavojų. Ar mēra teisinga, kad kiekvienas atsimitume savo dalį? Kuo kalti tie vyrai, moterys ir vaikai, kuriuos mirtinai kankina? Taip, Ivanai. Mes galime juos gelbėti, mes turime. Aš turėjau... Nežiūrėk taip keistai į mane!

Kokias kilniais jausmais Danila Iličas besivadovavo ar drebėjo kaip epušės lapas, kai jam tampė gyklas, jo draugai vis tiek jį laikė išdaviku. Ypač negalėjo atleisti, kad išdavė Mišką Jovanovičių, kuris slėpė samokslininkų ginklus, ir Bosnijos pasienio ūkininkus, kurie ginklus gabeno iš Serbijos. Ten įvyko baisių scenų.

ZEMUNO apylinkėje, iš kurios buvo kilęs Gavrilas Principas, gyveno Vladiko Parezanino šeima. Buvo suimtas tas šventikas, jo sūnus Ratko ir dar šešiolika serbų iš to paties Trebinėje miestelio. Sūnus savo prisiminimuose pasakoja:

"Mano tėvas, kuris stengėsi visus guosti ir raminti, rugpiučio 12, trečiadienį, nuo pat ryto buvo kažko labai nusimindęs ir nekaltus. Staiga atsivėrė kameros durys. Įlėjęs viršla palepė tėvui eiti su daiktais. Sudrąsęs, kad jį išsiveda, pradė-

jau verkty. Tėvas atsigrįžo į mus ir tarė:

— Likite sveiki, broliai!

Man atidavė savo pinigus, visą dešimtį skurdžių kronų, apkabino verkdamas ir išėjo.

Kitą rytą tas pats viršila išsivedė mane. Buvau beveik tikras, kad pakars. Kalėjimo kieme mane visą supurtė nelauktas valdas. Du civiliai tempė mano motiną, ji vos bepasivilkio. Supratau tikrai naujoje kameroje, kas čia dėjos. Pasmano tėvą buvo atvestas kuniga bažnytinuose rūbuose, motina ir aš. Motina kūkčio nesusivaldydama. Ji buvo atitempta atsiveikinti tėvo, kurį dar tą dieną turėjo pakarti. Tėvas šį kartą buvo ramus.

Kai karas pasibaigė, tu pasirūpink mano kaulus surasti, — kalbėjo jis motinai. — Palaikot ten, kur guli mūsų mirę vaikai.

Motina dar labiau įsiraudojo. Aš pagalvojau, kad ji nebeteko proto. Tėvas atsisuko į vieną austrų karininką ir piktai pratarė:

— Už visa samokėsite savo gyvybę!

Kalėjimo viršininkas įsiuto:

— Šalin tą bobą iš čia! O tą vaikęza ir senį — į kartuves!

Manęs vis dėlto nepakabino. Tėvą atskyrė ir išvedė egzekucijai. Tik vėliau sužinojau, kad mirė drąsiai kaip serbų patriotas. Kareivių vedamas pro miestelį, jis visu balsu šaukė:

— Teprasmenga Austrija! Tegyvuojta tėvynė Serbija ir karalius Petras!

Tardydami klausė vis to paties, kaip ir Žemune, kada pagavo ant sienos. Ko aš vaikštinejęs į Bielgradą, kodėl sugrįžęs, ką aš veikęs Lastvoje? Nė vienu žodžiu neužminė Principą, Grabešo, Čabrinovičiaus — ar aš turėjęs su jais ryšį. Supratau, kad stigo žinių, nors vis ai, ko manęs klausė, buvo tiesa. Danila Iličas nebuvo išdavęs mano pavardės, bet tiksliai nusakė, kaip buvo organizuojama ginklų kontrabanda iš Serbijos.

Mane išgelbėjo lenkų kilmės austras karininkas. Kiti du karriškiai teisėjai buvo jau besirašę mirties sprendimą.

— Negalima, pone kapitone, — užprotestavo. — Tas jaunuolis tik septyniolikos metų. Nepilnamečių nekariame.

Tą patį rytą buvo pakartas Gajus Gudelis, aštuoniolikos metų. Ganydamas savo bandą prie Albanijos sienos, virė valgė. Ugnies dūmai palaikyti signalu priešui. Vaikinas kilpos užsmaugtas, ir tik tada apžiūrėta išsistatymus.

— Dar labiau prieš įstatymus karti septyniolikametę, — spyrėsi mano gynėjas.

Mane nugalėno į Arado internuotųjų stovyklą, atjunge nuo samokslininkų bylos, kuri buvo rengiama Sarajeve".

Karas jau buvo prasidėjęs.

MOTERŲ PASAULY

KATALIKŲ MOTERŲ SUVAŽIAVIMO ATGARSIAI

Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjunga sušaukė rugpjūčio 22 New Yorke tarybos posėdį, į kurį atvyko atstovai iš tolimųjų vietų. Valdymoos pirm. M. Galdikienė atidarydama posėdį pasidžiaugė, kad P.L.K.O. Sąjungai pavyko išlaikyti Lietuvos vardą gyvą. Pasaulio Kat. Moterų Organizacijų Unijoj. Unijos kongresuose dalyvavimo sąjungos veiklių atstovų gerai lietuves užrekomendavo; ypatingai B. Venskuvienės veikla Unijoj didžiai vertinama.

Dabar atėjo laikas plačiau užmegsti ryšius su vietos esančiom kat. moterų organizacijom ir pasistengti laimėti mūsų tėvynei laisvinimo reikalui daugiau draugų.

Mūsų visuomenė daug kur nesulaukia pakankamos talpos iš moterų, o ypač iš jaunų intelektualų, tuo tarpu moterims būtų plati dirva veikti kultūrinėje bei socialinės globos srity. Lietuvių yra vienišų palieusių, senyvu, kurioms būtų

brangus savo tautiečių dėmesys. Jie nesijautų apleisti ir užmiršti svetimųjų tarpe.

Suvažiavime atsilankęs prel. J. Bakūnas papasakojo apie katalikų akciją Amerikoje. Ji daug kuo skiriasi nuo veiklos Europoj. Tur būt, dėl to taip sunkiai pritampa naujosios ateivės prie vietos lietuvių organizacijų, kurios yra pasisavinusios Amerikos veiklos metodus.

Iš "Giedros" pirm. Em. Viliamaitės pranešimo paaiškėjo: vyresniosios giedrininkės laikosi daugiau Lietuvos veikimo tradicijų, o jaunosios ieško naujų kelių. Ar pavyks joms ką geresnio laimėti, parodys ateitis.

Al. Dumbrienei padarius išdo stovio pranešimą, išrinkta į revizijos komisiją: S. Slepėtienė ir R. Kundrotienė. Veiklos pranešimai padaryti dr. N. Bražėnaitės, Paronetto ir B. Venskuvienės.

Suvažiavimas išreiškė pasiūlymą Pasaulio Moterų Katalikų Organizacijų Unijos pa-

lankiu nusistatymu pavergtom tautom, susirūpinimu religijos persekiojimu komunistų pavergtose šalyse ir įpareigojimu pasaulio katalikų moterų organizacijoms kasmet priminti kenčiančios Bažnyčios "vargus spalio 11 ir teikti praktinę bei moralinę paramą kenčiantiems už geležinės uždangos.

Suvažiavimas pageidauja, kad lietuvių katalikų moterų organizacijos palaikytų santykius su vietos katalikų moterų organizacijomis, stengtųsi nuteikti vietos žmones už Lietuvos išlaisvinimą ir savo gražia veikla keltų lietuvių garbę. Lietuvių katalikų moterų organizacijos prašomos sustiprinti savo narių idealoginį ir tautinį susipratimą, dažniau ruošti atitinkamais klausimais paskaitas bei pasikalbėjimus ir tuo būdu padėti moterims pasiekti savo pilnutinės asmenybės išsivystymo.

Suvažiavimas kviečia visas lietuvių kilmės katalikės moteris, o ypatingai jaunesias, įsi-

jungti į savo vietos lietuvių katalikų moterų organizacijas, skiepyti savo narėm asmeninę bei kolektyvinę atsakomybę už lietuvių tautos gerovę. Taip pat naudinga prie esamų moterų organizacijų, kurti mergaičių sekcijas ir pavesti joms dalyvauti tautkinkavimo organizacijos darbe.

Suvažiavimas mano, kad katalikės moterys gali ir privalo daugiau veikti lietuvių bendruomenės sambūry tarnaudamos Tiesai ir Vienybei.

Taip pat suvažiavimas ypatingu žodžiu kreipėsi į pavergtos Lietuvos moteris. M.G.

BIRUTE VENSKUVIENE

Iš P. L. L. O. S-gos tarybos suvažiavimo New Yorke rugpjūčio 22. Iš k. į d. stovi: B. Venskuvienė, R. Cepulienė, M. Galdikienė, prel. J. Bakūnas, Em. Viliamaitė, Slepėtienė, sėdi — R. Kundrotienė, R. Cepulytė, A. Radzianienė ir dr. N. Bražėnaitė-Paronetto.

LIETUVĖS KATALIKĖS MELBOURNE

Suvažiavime apie Melbourne L.K.M. Draugijos pradžią ir veiklą papasakojo Australijos atstovė P. Uknevičienė.

Draugija įsteigta Melbourne, Australijoje, paraginus M. Galdikienės ir a.a. dr. V. Karvelienės. Steigiamasis susirinkimas 1951 metais įvyko Paulinos Raulinaitienės bute, įsirašė 9 narės. Pirmąją pirmininke buvo P. Raulinaitienė. Iš to mažo branduolio išaugo gausi ir pajėgi 60 narių draugija. Iš eilės pirmininkėm dar buvo C. Vinskienė, S. Smetienė, Z. Zubrickienė, S. Sestokienė. Dabar yra Markonienė. Pirmininkės dažnai keisdavosi dėl to, kad iškeliaudavo iš Australijos.

Žodis Lietuvos moterim

Pasaulio Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungos suvažiavimas, įvykęs 1964 rugpjūčio 22 New Yorke, sveikina jus, mielos sesės, ir reikalauja gilią užuojautą jūsų varge dėl religinio persekiojimo ir siekimo Lietuvą nutautinti.

(mukelta į 5 psl.)

Draugijos veikla siejasi daug kur su parapija. Dar Cvinskienės pirmininkaujant, buvo pradėta laikyti bufetas po pamaldų. Jis duoda svarbiausias pajamas. Kitos gaunamos iš surengiamų vaišių ir pobūvių. Savo lėšomis draugija šelpia ligonius ir pagalbos reikalingus asmenis, daug lėšų skiria katalikiškai spaudai, parapijos namų išlaikymui, remia saleziečių gimnaziją Italijoje, šv. Kazimiero kolegiją Romoje, "Moters" žurnalą Kanadoje ir k. Draugija priklauso Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungai.

Savo gyvavimo metu draugijai teko dažnai organizuoti vaišes, kai lankėsi Australijoje vysk. V. Brizgys, prel. L. Tulaba, kai buvo minimos kunigystės sukaktis kun. Pr. Vaserio, a.a. kun. J. Kungio, primicijos kun. J. Petrausko, ateitininkų 45 metų sukaktis ir k. Draugija rengia paskaitas, koncertus, rekolekcijas.

Narių skaičius, kaip minėta, nemažas — per 60. Kelių narių netekome, kai jos išvyko į Ameriką. Viena mirė. Tačiau įstoją naujų ir jaunesnių.

MOTERŲ BORELIS L. K. Mokslo Akademijos suvažiavime Fordhame universitete rugsėjo 7. Nuotr. P. Ažuolo.

Pasaulio Katalikų Moterų Unija KO JI SIEKIA?

Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Unija (UMOFK) įsteigta 1910. Dabar jai priklauso 110 organizacijų iš 65 kraštų. Pirmininkė P. Bellosilo (Ispanija), vicepirmininkės — M. du Rostu (Prancūzija) ir M. Spilman (JAV), sekretorė M. Thompson (JAV). Sąjungos globėju yra kardinolas Pizzardo, dvasios vadas — prel. J. Lamoot, sociologijos profesorius Prancūzijoje.

Unija turi tarybą ir tarptautinį biurą. Taryba renkasi kas antrus metus, biuras posėdžiauja du kartus į metus. Jo būstinė — Paryžius, bet posėdžiai daromi įvairiuose kraštuose.

Unijos tikslas: būti pasaulio katalikų moterų organizacijų jungtimi ir ryšių centru, skleisti tautų gyvenime krikščionišką mintį, remti ir derinti katali-

kių moterų darbą tarptautiniame gyvenime, atstovauti katalikėm moterim pasaulyje ir tarptautinėse organizacijose. Savo atstoves turi Jungtinėse Tautose.

Pasaulis šiandien yra įjėjęs į tarptautinį amžių. Įvairios problemos (religinės, moralinės, kultūrinės, socialinės ūkinės) reikalauja tarptautinių sprendimų ir veiklos. Tai paliečia moteris jų privačiam, šeimyniniam ir visuomeniniam gyvenime. Moterys, be to, vis plačiau įeina į viešąjį gyvenimą ir profesinius darbus. Jos turi pasisakyti ir veikti, atlikti savo misiją.

Unijos biuras plačiai seka tarptautinį gyvenimą, apie jį informuoja ir nurodo gaires bei konkrečius uždavinius atskirų kraštų moterų organizacijom.

LIETUVĖS KATALIKĖS LAISVAM PASAULYJE

Dr. N. Bražėnaitė-Paronetto kalbėjo apie Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacijų Sąjungos (PLKOS) veiklą. Tretyje lietuvių katalikų moterų veikla atgaivinta dr. V. Karvelienės pastangomis 1946 Vokietijoje. Sąjungos tarybą 1946.X 6 sudarė atstovės: L.K. Moterų Draugijos, ateitininkų sendraugijų, studentų ir moksleivių. Sekančiais metais (1947) atnaujinti ryšiai su pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Uni-

ja. Šios unijos pirmam pokariuiam kongrese Romoje lietuvių atstovavo dr. A. Sidlauskaitė. Sąjungos valdyba 1951 persikėlė į Paryžių. Pirmininkės pareigas perėmė M. Galdikienė, vicepirmininkės — dr. V. Karvelienė. Užmegsti ryšiai su pasaulio katalikų moterų organizacijom, išėita į tarptautinę veiklą Lietuvos reikalui ginti. Iš lietuvių katalikų moterų organizacijų per visą tą laiką į Sąjungą įstoję Amerikos, Kanados, Australijos, Anglijos, Škotijos, Argentinos, Urugvajaus, Brazilijos, Kolumbijos moterų draugijos. Jos talkino savo informacijomis ir lėšomis.

Romoje 1952 B. Venskuvienė, dr. N. Bražėnaitė ir U. Karvelytė atstovavo Sąjungai kongresuose, kuriuos sušaukė Pasaulio Katalikų Moterų Unija ir Mergaičių Katalikų Federacija. Lietuvės atstovės savo pranešimais priminė pavergtąją Lietuvą ir iš Lietuvos į sunkią dalį pasitraukusias lietuves moteris. Viena iš rezoliucijų buvo persekiojamom tautom užjausti. Savo tautom iš už geležinės sienos atstovavo tikrai lietuvių ir kizietės. Tais pačiais metais lietuvių dalyvavo Paryžiuje sušauktame tarptautiniame mergaičių globos kongrese. Taip pat dalyvavo Prancūzijos katalikų moterų jubiliejiniame kongrese Liurde ir tarptautinėje katalikų mergaičių studijų savaitėje Altenberge, Vokietijoje. Vienas pranešimas

buvo apie lietuvių M. Pečkauskaitės ir Maiconio raštuose.

Sąjungai 1952 netekus dviejų svarbiausių veikėjų Europoje (M. Galdikienė išvyko į JAV, dr. V. Karvelienė mirė), organizacinė veikla kuriam laikui sustilo. Sąjungos nauja valdyba 1953 susidarė jau Amerikoje. Kitais metais (1954.V.16) New Yorke sušaukta gausi katalikų moterų konferencija, sujungusi senos ir naujos emigracijos lietuves. Sąjungos valdybą įėjo pora Amerikoje gimusių lietuvių; pirmininkės pareigas ir toliau prisiėmė M. Galdikienė. Sąjungos atstove prie Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Unijos paskirta B. Venskuvienė Paryžiuje.

Lėšom telktis 1961 įsteigtas Fondas, o kultūrinei veiklai stiprinti atgaivinta dar Lietuvoje veikusi Moterų Talka. Talkininkų tarpe yra rašytojų, muzikų, dailininkų, akademikų, visuomenininkų ir k. Taip pat labai gražiai nusisekė Sąjungos 40 metų minėjimas New Yorke 1963 kovo 9 ir 1964 vasario mėn. surengtos studijų dienos lietuvių pareigom šeimoje ir visuomenėje pasvarstyti. Organizuojama tarptautiniam reikalui sekcija, kurios uždavinys bus palaikyti artimus ryšius su pasaulio katalikų moterų organizacijoms.

Iš Sąjungos veiklos praeityje ir pokario metu išleistas studijų savaitėje Altenberge, Vokietijoje. Vienas pranešimas

Lietuvės katalikės tarptautinėje veikloje

B. Venskuvienė, atvykusi iš Paryžiaus, padarė pranešimą apie jos ryšius su Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Unija (UMOFK), kurioje ji atstovauja lietuvių katalikėm — P.L.K.O. Sąjungai. Pranešimas apėmė veiklą nuo 1961 m.

Tais metais Unija šventė savo 50 metų sukaktį. Kongresas įvyko Romoje, jame dalyvavo 65 kraštų atstovės. Lietuvėm atstovavo P. Ivinskienė, J. Lungienė, B. Slepėtytė-Venskuvienė ir A. Uknevičiūtė iš Australijos; visos kitos iš Europos.

Atidaromam posėdyje B. Venskuvienė nušvietė pavergtų tautų moterų sunkią padėtį ir kančias. Kalbą perdavė Vatikano radijas keliom kalbom. Iš komisijų pavergtom tautom reikšmingiausia buvo ta, kurioje svarstytas marksistinis ir praktinis materializmas. Šiai komisijai pirmininkavo B. Venskuvienė. Ji taip pat dalyvavo Unijos tarptautinio biuro ir tarybos posėdžiuose; tarybos posėdyje dalyvavo dar ir A. Uknevičiūtė.

Naujai išrinktam tarptautiniam biure B. Venskuvienė perrinkta antrą kartą atstovauti pavergtų tautų moterim. Po kongreso biuro posėdžiai įvyko 1961 Romoje, 1962 Dubline (Airijoje), 1963 Lisbonoje (Portugalijoje), 1962 ir 1964 Paryžiuje. B. Venskuvienė visur informavo apie pavergtą Lietuvą ir jos moteris.

Unija savo uždaviniam siekti turi atskiras komisijas. Kai 1961 buvo sudaryta nutildytos Bažnyčios ir tremtinių komisi-

ja, jai vadovauti pakviesta B. Venskuvienė; kitos narės — E. Carton (Airija), E. von Strachotinsky (austrija), E. de Vilalon (Kuba). Pirmininkės B. Venskuvienės parengtą komisijos veiklos programą priėmė Unijos biuras savo posėdyje Dubline. Komisijos pasiūlymu, nuo š.m. spalio 11 įvedama kasmetinė maldos diena už Bažnyčią, kenčiančią anoje pusėje geležinės sienos. Melsis viso pasaulio katalikės moterys ir prisimins savo organizacijų rengiamuose minėjimuose.

Komisijai tenka palaikyti dažnus ir tamprius ryšius su atskirais asmenimis ir viso pasaulio moterų organizacijom. Labai dažnai tenka informuoti Lietuvos klausimais.

Paryžiuje 1963 spalio 23-25 buvo surengtos studijų dienos Unijos tarptautinei veiklai pasvarstyti. Unija palaiko ryšius su Jungtinėm Tautom ir kai kuriom jų tarptautinėm komisijom, kaip auklėjimo ir švietimo (UNESCO), mitybos ir žemės ūkio (FAO), vaikam globoti fondu (UNICEF) ir k. Unija čia turi nuolatines savo atstoves. Tuo būdu susidaro progos ir pavergtos Lietuvos klausimus iškelti. Studijų dienos B. Venskuvienė kalbėjo apie lietuves katalikes pavergtame krašte ir apie P.L.K.O. Sąjungos veiklą laisvame pasaulyje. Ta pačia proga įvykusiame Unijos tarybos posėdyje B. Venskuvienė padarė pranešimą apie Tylos Bažnyčios ir tremtinių komisijos darbus.

ROTA LEE-KILMONTYTĖ Bell System paviljone prie mašinos kuri parašus perduoda telefonu. Šalia Elena Kulber, paviljono tarnautoja. Nuotr. Bell System.

ISPANES pasaulinėje parodoje New Yorke. Nuotr. V. Maželio.

Kunigų Vienybės seimas

Siemet Lietuvių Kunigų Vienybės seimas buvo suauktas rugsėjo 8 d. Maspetho lietuvių parapijos salėje. Jame dalyvavo 50 kunigų. Seimui pirmininkavo kun. T. Narbutas ir tėv. V. Atkočius, M.I.C., sekretoriavo kun. M. Čyvas ir tėv. J. Liauba, O.F.M., o rezoliucijų komisiją sudarė kun. V. Budreckas, kun. S. Raila ir kun. A. Neverauskas.

Seimas svarstė lietuvių sielovados klausimus. Sielovada gi yra plati ir šakota, kaip tai paaiškėjo iš pranešimų, vyskupo V. Brizgio paskaitos ir nutarimų. Iš pranešimų paaiškėjo, kad pasikeitė kunigų žurnalo "Lux Christi" redaktorius, (kurį dabar redaguoja kun. P. Celišius), kad rūpintis pagal II Vatikano susirinkimo nutarimą gimtosios kalbos įvedimu liturgijon, pašaukimų ir dvasinių luomų žadinimu, remtos lietuviškos jaunimo ir kitos organizacijos, išpopuliarinta Šiluvos šventė ir keltas Šiluvos šventovei statyti fondas.

Vyskupas Brizgys savo paskaitoje apie II Vatikano susirinkimo darbus ilgiau sustojo prie **Liturginės konstitucijos**, kuria leidžiama lotynų kalbos vietoje Bažnyčios apeigose vartoti moderniasias kalbas, taigi ir lietuvių kalbą. Jis priminė tai, kas jau buvo paskelbta spaudoje, kad gavęs iš II Vatikano su-

sirinkimo Liturginės Tarybos leidimą, leidžiantį laikyti mišias lietuviškai, kai tik jos bus pradėtos laikyti to krašto kalba, kuriame lietuviai gyvena. JAV mišios bus pradėtos angliškai lapkričio 29, pirmą advento sekmadienį, dėl to vyskupo V. Brizgio teigimu tuomet jos galima būtų pradėti laikyti ir lietuviškai. Aišku, prieš įvedant tokias lietuviškas mišias klebonai atsiaklaus savo vyskupų. Taip pat ta pati Liturginė Taryba leido naudotis prelato F. Bartkaus mišiolieliu "Būk mums Malonus", kol bus paruoštas lietuviškas mišiolas.

Lietuviškam mišioliui ir ritualui ruošti vyskupas Brizgys jau yra sudaręs komisiją, į kurią įeina Kunigų Vienybės pirmininkas prel. Pr. Juras, prel. L. Tulaba, kun. P. Dambrauskas ir jėzuitų provincijolas B. Markaitis, S.J. Komisija jau patvirtino ir Liturginė Taryba. Berods, ta pati komisija paruoš ir lietuvišką II Vatikano susirinkimo dekretų vertimą.

Šiluvos šventovės Washingtono statybos reikalu vyskupas V. Brizgys pranešė, kad S. Sužiedėlio, kun. S. Ylos ir tėv. V. Gidžiūno, O.F.M. patiekti pasiūlymai, kokiais istoriniais Lietuvos vaizdais reiktų papuošti koplyčią, architekto Kennedy ir dail. V. Jonyno studijuojami, parenkami ir pritaikomi. Pati

koplyčia ruošiamą dekoracijai, dedamos grindys ir paruošiamos sienos bei lubos. Tikimasi, kad 1965 m. rugsėjo 8 jau bus galima ją pašventinti. Šventinimo metu manoma suruošti didžiulį Lietuvių Katalikų Kongresą. Šventovės statybai iki šiol jau yra surinkta apie 250, 000 dol.

Seimas priėmė šias rezoliucijas: malda, raštai ir pinigais remti lietuvių tarpe pašaukimų sąjūdį ir kunigus ir vienuolius; ruošti atitinkamus kursus įtakingiems katalikiškų organizacijų asmenims ir juose nagrinėti metodus, kaip grąžinti Bažnyčiai nuo tikėjimo atkritusius lietuvius; remti Lietuvių Katalikų Mokslo Akademiją, Lietuvių Katalikų Šalpos darbus ir jaunimo stovyklas; iškilmingai švęsti Lietuvos ir lietuviškojo jaunimo globėjo šv. Kazimiero šventę; "Lux Christi" žurnalą ir toliau palikti tik kunigam ir paremti vargonininkų leidžiamą laikraštį "Muzikos žinias".

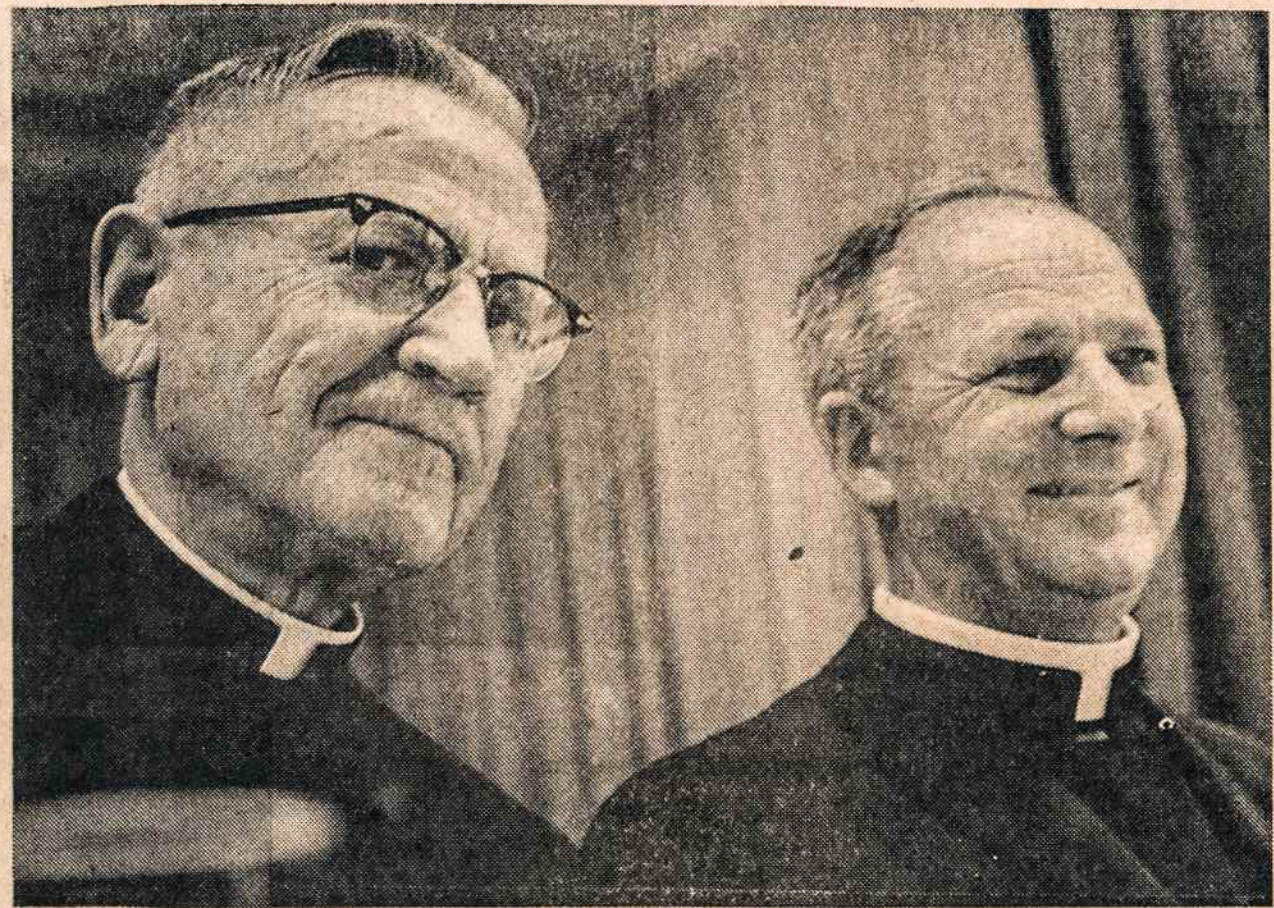
Seimo darbai baigti adoracijos valanda Vatikano paviljono koplyčioje pasaulinėje parodoje. Ten tėv. A. Liūima, S.J., skaitė dvasinio turinio konferenciją. T. V.G.

Lietuvos moterim

(atkelta iš 4 psl.)

Visuose kultūringose šalyse sąžinės laisvė yra gerbiama, tik jūsi komunistų pavergtoji mūsų tėvynėje esate dvasios vergai. Tepagucdžia jus bent tai, kad ne tik mes, bet ir viso pasaulio katalikės, susiburiosios ir Pasaulinė Katalikių Moterų Organizaciją Uniją, nuosirdžiai užjaučia jūsų kančias ir kiekviena metais spalio 11 mėlis jums ištermės ir jėgų pasilikti išlikimomis Katalikų Baržnyčios dukromis.

Mes neabejojame, kad jūs, kaip ir mūsų prosenolės, išlaiskusios tautos dvasią gyvą rusų caro priepaudo laikais, išliksite geromis lietuviškos katalikėmis, nepaisant šių laikų komunistų siautėjimo mūsų brangioje Tėvynėje. Te Dievas jums padeda!

KUNIGŲ VIENYBĖS pirmininkas prel. Pr. Juras ir vysk. V. Brizgys rugsėjo 8 lietuvių kunigų suvažiavime New Yorke.

PREL. P. JURO ŽODIS KUNIGŲ VIENYBĖS SEIME

Metai prabėgo taip greitai, kad pemykšis Kunigų Vienybės seimas teberusena mūsų atmintyse. New Yorke ir New Jersey Kunigų Vienybės provincijos dėka, štai vėl susirenkame šioje apylinkėje svarstyti paties gyvenimo patiektų reikalų.

Metų bėgyje pasikeitė **Lux Christi** redaktoriai. Kai kun. dr. Titas Narbutas dėl svarbių priežasčių ryžosi pasitraukti nuo žurnalo redagavimo, buvome rimtai susirūpinę, kas apsiims tęsti jo sunkų darbą. Padėję išgelbėjo kun. dr. P. Celišius. Neabejoju, kad visi kunigai yra nuosirdžiai dėkingi kun. dr. Titui Narbutui už taip sumaniam ir rūpestingai redaguotą **Lux Christi** per septynis metus ir naujam redaktoriui kun. dr. Celišiuvi už paėmimą šios sunkios naštos.

Šia proga noriu pastebėti, kad yra noras matyti **Lux Christi** tokį religinį žurnalą, kuris tarnautų ne vien dvasiškajai, bet ir katalikiškai inteligentijai. Tokio religinio žurnalo dabar mes lietuviai neturime. Iki šiol jo tiražas nedidelis. Išleidimas brangiai kainuoja. Reiktų arba leidimą surefinti arba

prenumeratos kainą padidinti. I šį pageidavimą, prašyčiau atkreipti ypatingą dėmesį.

Lietuviams kunigam Dievo Apvaizda skyrė ir už parapijos ribų platų darbo lauką. Religijinis išsamoninimas ir atnaujintos liturgijos srovė, įjungianti pasauliečius ir katalikiškąją akciją, teikia mums daug džiaugsmo ir nepalaužiamos vilties. Ko gyvu žodžiu negalime pasiekti, mums reikia pasinaudoti religine spauda. Juo labiau plėni grėsmės neramus laikai planinga, klatinga ir sėtoniška ištvėminga antireliginė komunistų veikla turėtų būti mums akstinas dar vieningiau, dar planingiau ir uoliau kovoti už išplatintą Kristaus Karalių.

— 0 —

Gimtosios kalbos įvedimas liturgijoje buvo sukėles Centro Valdyboje susirūpinimo dėl lietuviškojo teksto. Kreipiausi į Jo Ekscelenciją vyskupą V. Brizgį, patarimų. Jo Ekscelencija suramino pareikšdamas, kad jis jau esąs padaręs šiuo reikalu atitinkamų žygių; susisiekes su Roma ir tekstų vertėjai jau užangažuoti.

Kitas labai svarbus reikalas — tai **pašaukimai** ir **dvasinė luoma**. Jaučiama stoka religinio, tautinio ir liturginio entuziazmo. Gal nauji užsimojimai įkurti pašaukimams ugdyti centrą duos apčiuopiamesnių vaisių.

Pereitame seime buvo priimta rezoliucija pašaukimų ugdymo reikalu ir klebonai paraginti kvieisti kun. dr. V. Balčiūną pamokslam. Jis turėjo ypatingą misiją aiškinti lietuviškom šeimom pašaukimų reikšmę. Vasaros stovyklose ir šiaip kai kuriose parapijose ši idėja buvo aiškinama. Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vienuolyne ir jų rėmėjų gildos pastangomis kai kur parapijose jau yra įsikūre būreliai melstis už pašaukimus ir dvasinį luomą. Tėvai saleziečiai savo vajuimi ir specialiais aiškinimais neabejotinai daug pasitarnaus šioje srityje. Labai svarbu, kad parapijose jaunieji kunigai daugiau isijungtų į šį sąjūdį. Reiktų daugiau dėmesio kreipti į jaunimo uždaras kolektyvas. Galėtų daug prisidėti Treininčių Brolija, Maldos Apaštaliavimo Draugija ir Sodalicija savo maldomis ir studijų rateliais.

Lietuvos vyčiai savo gražia tautine veikla galėtų daugiau pritraukti jaunuolių į savo organizaciją ir tai padėtų kunigam praliginti lietuviškų parapijų gyvavimą. Sv. Vincento de Paulio skyriai galėtų savo labdarą daugiau veikti nutolusius nuo tikėjimo katalikus.

Katalikiškoji spauda pas mus dar per mažai išplatinta. Spaudos apaštalai turi neapsakomai platų darbui lauką. **Rasinės problemos** neišvengtinai liečia ir lietuvius. Kaip mes esame pasiruošę jas spręsti? **Šiluvinės Marijos** garbei šventė dar nepakankamai išpopuliarinta ir švenčiama. Šiluvos koplyčios Washingtono šventinimui panaudokime šiuos metus visomis priemonėmis garsinti Šiluvos Mariją. Šia proga bus priminta atsilikusiemis prisidėti auka prie koplyčios įrengimo.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Draugija, dirbanti Gerojo Samariečio gaillestingąjį darbą, turi būti kiekvienam kunigui arti širdies. **Sv. Kazimiero lietuvių kolegija Romoje** mums irgi turi būti rūpimasis dalykas. Ten jiem yra reikalinga visokeriopa mūsų pagalba. Baigdamas šias pastebėles, noriu padėkoti visiem K. V. Centro Valdybos nariams už nuosirdų bendradarbiavimą. Jo Ekscelencijai vyskupui V. Brizgiui už patarimus ir padaršinimus; kun. S. Railai, LKR. Šalpos direktoriui, už pagalbą išsiuntinėjant mano aplinkraščius bei pranešimus; taip pat šio seimo rengėjam.

IŠ VISUR

— **Detroite** rengiama dail. K. Zecronskio kūrinių paroda nuo rugsėjo 13 iki 20 Tarptautinio Instituto patalpose.

— **Floridos lietuviai** — tuo vardu leidžiamas laikraštėlis St. Petersburg, Fla. Eina kartą per mėnesį. Skiriamas Floridoje gyvenantiems lietuviams ir vasarotojams. Leidėjai Anelė Zabukas ir Petras Pocius, 3031 54 St., So. Gulfport, 7, Fla. Redaguoja Edvardas Karnėnas Clevelande, spausdina Vilties spaustuvė Clevelande.

— **Prel. Povilas Pukys**, ilgametis Plungės klebonas ir Alsedžių dekanas, mirė rugpiūčio 22 Zemaičių Kalvarijoje, Lietuvoje. Palaidotas ten pat rugpiūčio 25 d. Laidotuvėse dalyvavo Telšių vyskupas P. Maželis ir apie 50 kunigų. Velionis buvo per 80 metų, paskutiniu metu gyveno kaip altaristas Zemaičių Kalvarijoje.

— **Justinas Šatkauskas**, buvęs ilgametis Platelių vargonininkas, mirė ir palaidotas rugpiūčio 27 Plateliuose. Savo laikui jis buvo pranciškonu vienuoliu Kretingoje.

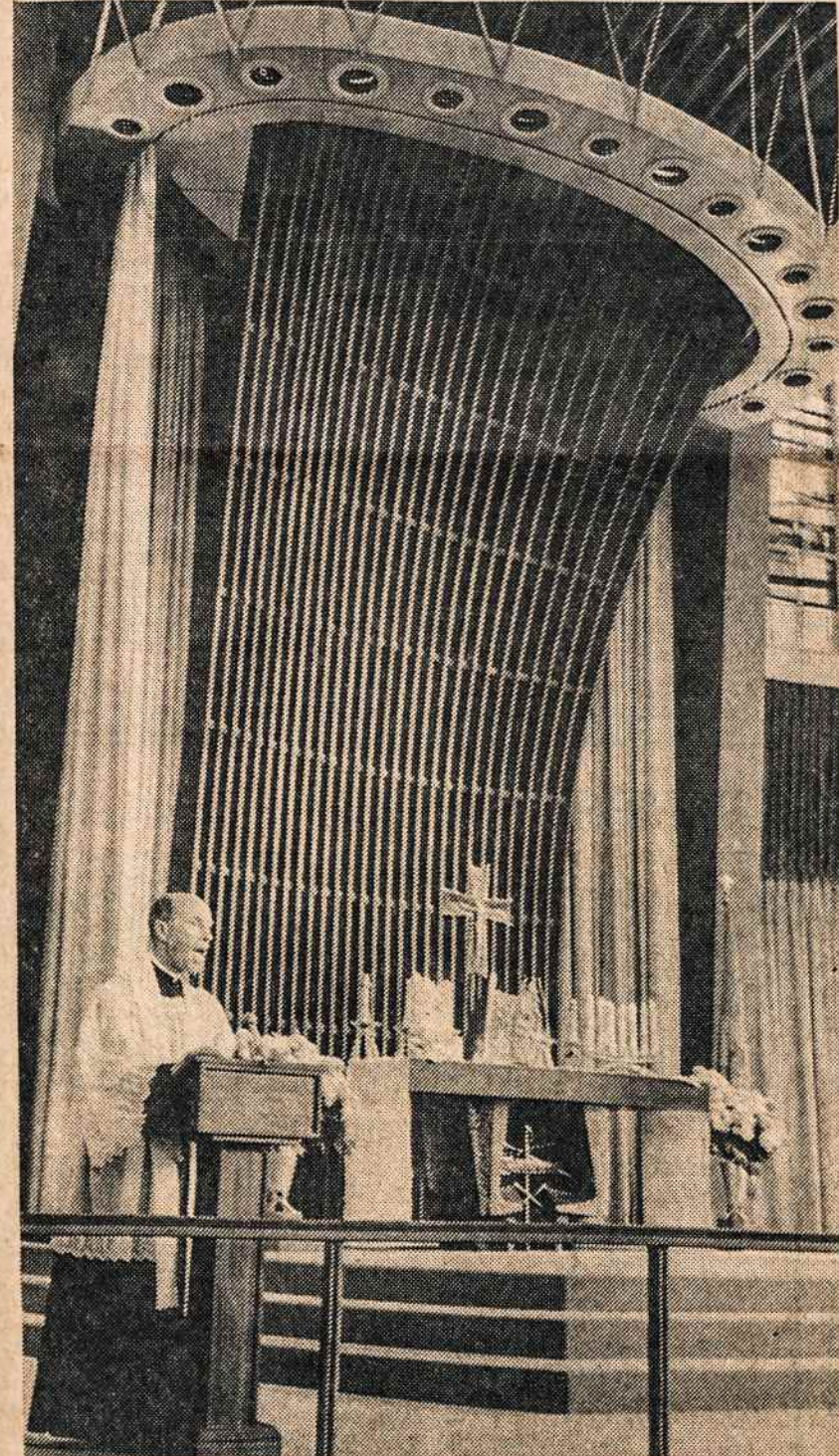
— **Waterbury, Conn., spalio 3** rengiama Kristijono Doneičio 250 metų gimimo sukaktis-minėjimas. Rengia Lietuvių Bendruomenė.

— **Birutės Pūkelevičiūtės** gaminamas filmas "Aukso žašis" vedamas ir pabaiga. Šią vasarą New Havene, Conn. padaryti garso įrašymai. Irašė P. Jasiukonis, kuris kaip filmininkas dirba Yale universiteto fizikos kabinete.

— **Clevelande** rugsėjo 12 atidaryta nauja galerija Gallery International, 13218 Superior Ave. (Superior ir Euclid Ave.) Galerija tvarkoma lietuvių. Pirmą parodai išstatoma A. Dargio tapyba ir A. Mončiaus skulptūra. Si paroda tęsis iki spalio 15.

Europos lietuvių fronto bičiulių konferencija įvyko rugpiūčio 7-8 Huetttenfelde, Vokietijoje. Atidarė prof. Z. Ivinskis, vadovavo A. Šležas ir M. Musteikis. Apie lietuvių rezistencijos organizaciją užsienyje ir aktualiuosius veiklos uždavinius pranešimus skaitė dr. K.J. Ceginskas ir V. Natkus. Išklaudyta praėjusių metų veiklos apyskaitų. Valdybos pirmininku perrinktas prof. Z. Ivinskis.

— **Los Angeles lietuviai žurnalistai** rugsėjo 26 šeštadienį, susirenka į 4415 Santa Monica Blvd., S.J. Paltus vadovavęs vietos žurnalistų skyriui, pasitraukė iš pirmininko pareigų. Skyriui laikinai vadovauja V. Bakūnas. Į pasitraukusio S.J. Paltaus vietą pakviestas valdybos kandidatas Ig. Medziukas. Kiti valdybos nariai yra: M. Irlikaitė, A. Giedraitis ir L. Valiukas.

KUN. DR. A. LIUIMA, S.J. sako pamokslą Vatikano paviljono koplyčioje rugsėjo 8.

PAMALDOS už Lietuvą rugsėjo 8 Vatikano paviljono koplyčioje Kunigų Vienybės seimo metu. Visos nuotraukos V. Maželio.

DARBININKO KONCERTAS

Spalio 11, sekmadienį
Šv. Tomo parapijos salėje
Woodhavene, L.I., N.Y.

Programoje:
Lilija MERNIKAITĖ
Kazys JAKUTIS
Abu — pasižymėję solistai

Pradžia 4 val. popiet
KONCERTU PRADEDAMA DARBININKO 50 METŲ SUKAKTIS

Mokytojams ir tėvams nauja žinia —

Lietuvos geografijos pratimai

V. Matulaitis

KUR BEGA SESUPE pritaikinti taip, kad mokinyš pats galėtų įdėti daugiau darbo, susipažindamas su Lietuva. Leidinys atspausdintas labai gerame popieriuje ir iliustruotas. Pereitais mokslo metais juo pasinaudojo visos Kanados lietuviškos mokyklos bei daugelis JAV-se ir kitur. Šio leidinio kaina žymiai sumažinta — pavieniui \$1.00, urmu 75 centai.

Užsisakyti:

V. MATULAITIS
47 Radford Ave.
Toronto 3, Ont.
Canada

STUDIJŲ SAVAITĖ EUROPOJE

MEČYS MUSTEIKIS

Rugpjūčio 9-16 Vokietijoje i-
vyko devintoji Europos lietuvių
studijų savaitė. Savaitė rengė
Europos lietuvių fronto bičiuliai
ateitininkai sėdėdama ir
studentai, lietuvių evangelikų
jaunimo ratelis ir skautai. Glo-
bojo Vokietijos krašto valdyba.

Savaitė buvo svarstyti šiem
laikam aktualūs klausimai bendra
tema "Krikščionybė mo-
derniam pasaulyje". Progra-
ma buvo gana plati. Buvo
svarstomos šios temos:

Rugpjūčio 9 prel. Lado Tula-
bos. Roma, paskaita "Vatika-
no II santarva ir Bažnyčios
reiškimas dabarties pasaulyje".

Rugp. 10 dr. J. Norkaičio, —
Koelnas: "Krikščionybės vaid-
muo socialinio klausimo spren-
dime." Ta pat diena vakare
antra paskaita davė ir prof. Z.
Ivinskis, Bonn: "Dabartinė
lietuviškosios istoriografijos pa-
dėtis".

Rugp. 11 Stockholmo ir Up-
salos universitetų lietuvių kal-
bos lektoriaus dr. Juozo Lin-
gio, "Seima pramoninė visu-
menė". Antrąją paskaitą vaka-
re skaitė dr. P. Reklaitis, Mar-
burgas: "Rytu Europai tirti i-
staigos Vokietijoje".

Rugp. 12 kalbėjo prof. J. Ere-
tas iš Bazelio: "Krikščionis ir
kultūra". Popietėj vyko antroji
tos dienos paskaita: "Tarptau-
tinė padėtis mūsų reikalai ir
jaunimas". Ją skaitė Lietuvos
pasituntinys prieš Sv. Sosto
sekretorius St. Lozoraitis, Jr.,
Roma.

Rugp. 13 mokytojas Vinco Nat-
kaus, Hechingenas: "Visuome-
ninių idėjų kaita tremties krikš-
čionių pažiūrose". Popietę pa-
skaita "Kaitė evang. kun. Juo-
zas Urdzė, Bad Godesbergas:
"Santarybos atgarsiai protestan-
tų sluckniuose." Vakare
kalbėjo prof. V. Mantautas,
Worcesteris: "Amerikos katali-
kas studentas istorinėje pėfs-
pektyvoje ir jo laikysena kole-
gijoje vykstančio modernizmo
akivaizdoj".

Rugp. 14 prof. Jonas Gri-
nius, Miunchenas: "Vertybių
konfliktas dabartinėje mūsų li-
teratūroje".

Rugp. 15 Vatikano lietuviš-
kųjų radijo valandėlių direktori-
us kun. dr. V. Kazlauskas, Ro-
ma: "Krikščionybės ateitis".

NEUŽMIRSTAMI MOMENTAI

Pamaldos buvo rytai. Evan-
gelikam jas pavesdavo Vasari-
o 16 gimnazijos mokytojas Fri-
cas Skėrys, katalikams — kun.
Viktoras Kaleckis, kuris pagrindi-
ne tema pasirinko Kristaus
kalno pamokslą 8 pa'aiminimus
ir kasdien po vieną jų svarstė.

Simpoziumu paminėta 20 me-
tų tremties ir partizaniniu ko-
vu pradžios sukaktvs. Moderato-
rius dr. K.J. Čeginskas dis-
kusijoms pateikė 3 klausimus:
1. Koks buvo mūsų tremties
tikslas; 2. Kiek savo tremtimi
ta tikslą pateisinome ir 3. Kas
lietka veikti ateityje. Diskusijom
išduinti buvo pakviesti keturi
Europos kraštu atstovai: mo-
kytojas Baublys (Anglija), dr. J.
Lingis (Svedija), kun. dr. J.
Petrošius (Prancūzija) ir St. Lo-
zoraitis jr. (Italija).

Donelaičio minėjimas buvo
dviu dalia. Paskaita skaitė
prof. J. Grinius išskeldamas K.
Donelaičio kaip idealista realista.
Meninę dalį išpildė Vokietijoje
įsgarsėjęs Kiello dramos teat-
ro artistė Aldona Eretaitė -
Lange, meniškai-artistiškai pa-
skaitydama Kristijono Done-
laičio kūrybos. Ta pačia proga
buvo dar paminėta 100 metų
spaudos draugimo sukaktis.

Tėvynei atminti rugpjūčio
14 per pamaldas ryte šv. Mi-
šias aukotas už žuvusius dėl Lie-
tuvos laisvės, popiet valandėlė
bažnyčioje ir Krūviaus keliai su
maldomis iš Sibiro maldakny-
gės. Vakare gimnazijos aikštė-
je pakartotos tos apeigos kurio
būdavo atliekamos Karo
muzėjaus sodelyje Kaune prie
Nežinomojo Kareivio kapo

Tam tikslui pasitarnavo patefo-
no plokštelė, kurioje tokios ape-
igos yra užrašytos. Trimito
garsams nuskambėjus ir te-
beadint invalidų orkestro mar-
šui, nepriklausomybės kovų ka-
ro invalidų gretas pavaizdavo
jaunimas, apsirengęs tautiniais
rūbais; jie atnešė vainiką. Sug-
iedojus Tautos himną, išpūdin-
ga žodį žuvusiems už Lietuvos
laisvę atminti pasakė dr. K. J.
Čeginskas, drauge padovanoda-
mas Vasario 16 gimnazijai ne-
paprastai brangią dovaną —
žemėlį žemės nuo Nežinomojo
Kareivio kapo iš karo muzėjaus
sodelio. Ta žemė paberus aikštė-
telėje šalia vėliavos stiebo ir
aukuro, vainiką padėjo nepri-
klausomybės kovų karys ir
1941 m. partizano našlė. Šios vi-
sos apeigos sudarė nepaprastą
nuotaiką.

Salėje buvo pagerbti Lietu-
vai nusipelnę veteranai: Maž.
Lietuvos Tarybos pirmininkas
E. Simonaitis ir nepriklauso-
mybės kovų dalyviai Kundrotas
ir maj. Gudelis. Partizanų dai-
nas dainavo bendrai visi daly-
viai, o dvi pašainavo neseniai
iš Lietuvos atvykę lietuvaitės
studentės D.I. Gotšalkaitės (du-
etu). Patys mažieji padeklama-
vo iškilmei atitinkamų eilėraš-
čių.

STUDIJŲ savaitės dalyviai.

Koncertą meistriškai atliko
pianistas A. Smetona.

Parcdą suruošė Vasario 16
gimnazijos mokytojas A. Kri-
vickas. Buvo paraizduota: Vil-
niaus grožis, lietuvių liaudies
menas ir puikioji Lietuvos gam-
ta.

Atskirus posėdžius turėjo Eu-
ropos lietuvių fronto bičiuliai.
Lietuvių Katalikų Mokslo Aka-
demijos nariai ir ateitininkai
sendraugiai ir studentai.

Uždarymas įvyko rugp. 16
Uždarymo žodį pasakė prof. Z.
Ivinskis rengėjų iniciatorių var-
du. Uždaryta Tautos himnu.

Savaitė reikia laikyti labai
gerai pavykusia. Dalyvavo apie
130 žmonių iš 9 valstybių —
Anglijos, Italijos, Prancūzijos,
Svedijos, Sveicarijos, Va. Vok-
ietijos ir svečių iš Jungtinių
Amerikos Valstybių, Kanados,
Naujosios Zelandijos. Dalyvavo
daug jaunimo. (Eli.)

DAIL. PAUKSTIENĖS
PARODA

Detroit, Mich. — Dail. Jadv.
Dobkevičiūtės- Paukstienė suti-
ko atvykti į Detroitą ir suruoš-
ti savo dailės parodą spalio 11-
18. Atidaroma spalio 11 d. 1 v.
P. P. Uždaryma spalio 18 d. 4
val. popiet. Paroda globoja LZS
Detroito skyrius. Ma'oniai pra-
šo visus ko gausiau dalyvauti.
Paroda bus lietuvių namuose
3009 Tillman St. Laikyti bus
galima visą savaitę. v. mg.

RESTAURANT

For Better Weddings
and Weekend Dancing

TUXEDO BALLROOM
210 E. 86th St. and 3rd Ave.
New York City
RE 4-7335

PASKAITŲ metu iš k. j. d. dr. J. Grinius prof. Z. Ivinskis, kun. dr. Kaz-
lauskas, dr. K. Čeginskas.STUDIJŲ savaitėi rengti komisija iš k. j. d. T. Galius, A. Griniene, dr.
K. Čeginskas, dr. J. Norkaitis. Nuotraukos kun. J. Dėdino.AKTORĖ ALDONA ERETAITĖ skaito Donelaičio "Me-
tų" ištraukas. Nuotr. A. Plenio.

ŽYDŲ KLAUSIMAS IR IZRAELIS

(atk. lta iš 3 psl.)

Krikščionių Izraelyje ne-
daug, jie nepaprastai varžomi,
diskriminuojami. Žydai negali
tarnauti pas krikščionis, negali
priimti tarno ar tarnaitės krikš-
čionių. Žydų mokyklose nepri-
imami krikščionys, o krikščio-
nių mokyklos (dažniausiai vie-
nuolių) negali priimti žydų.
Krikščionių šventės ir sekma-
dieniai nepripažįstami — visi
turi ežvėti šeštadienį. Nazareto
katalikų vyskupas gavo popie-

žiaus leidimą katalikams mišių
išklausyti šeštadienio vakare
vietoje sekma'dienio. Yra ir dau-
giau įvairių suvaržymų krikš-
čionims, nors Izraelio konstitu-
cija pripažįsta visom konfesi-
jom laisvę.

Kyla klausimas: ar žydai pasi-
rodė verti Bažnyčios susirinki-
mo ypatingo dėmesio, kada jie
rodo tiek neapykantos krikščio-
nims ir taip neteisingai savo
valstybėje traktuoja? Izraelyje
krikščionys gyvena sunkias dien-
as. Suprantamas arabų kraštų
vyskupų pasisakymas prieš bet
kokį žydų klausimo sprendimą
susirinkime. Jie gerai pažįsta
Izraelio nusistatymą prieš krikš-
čionis ir mano, kad žydai dar
neusipelnė ypatingo Bažny-
čios susirinkimo dėmesio.

Dr. J. Sav.

RINKĖJOS PRALEISTA

Darbinirko 59 nr., kur Pra-
mas Naujokaitis recenzuoja Al-
fonso Tyrulio "Metų vingius"
— eilėraščių rinktinę, — pra-
leista išsisa pastraipa po žo-
džių: "santūrumas džiaugsmė".

Pirmkime kad ir paskutinį
knygos skyrių "Tave nuskynė
kaip tą rožę", skirta neseniai
mirusios poeto žmonos atmini-
mui. Čia mus patraukia naivus
ko. Gretumas transcendentinio
gyvenimo vaizdų, sukurtų ant
to paties pasaulėžiūrinio pa-
grindo, kuris juntamas ir kitose
knygos skyriuose. Jei Ro-
mos sonetuose piligrimų žings-
niai buvo lyg apkurtinti am-
žių didybės, vitražų mistikos
ar skliautų sunkumo, tai šis
paskutinis skyrius suskamba
nepaprastu lengvumu ir savitiš-
ka transcendentine giedra:

Toliau eina eilėraščių ištrau-
ka: "Ką kančia sulaužė..."

Kas norėtų skelbtis Darbininke
prašomas skambinti:

GLer.more 2-2923

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai
Šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai

DALJA ir ALBERTAS RADŽIONAS, sav.

36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas STagg 2-5938

JUOZO ir IZABELĖS MISIŪNŲ

RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuo-
tų gėrimų... Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-3544

REPUBLIC
Liquor Store, Inc.

322 Union Avenue Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

JUOZAS BRUZINSKAS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinų, kon-
jakų, midų — šventėms bei kitokioms progoms.

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUCAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

SALE VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM IR KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

— HAVEN REALTY —

JOSEPH ANDRUSIS — Real Estate — Insurance

Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų parda-
vimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — Pinigų
investicijos.

Kasdien nuo 9 iki 9 val.; Seštadieniais iki 6 val popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

Bendromis jėgomis kurkime stiprią pelningą instituciją!

KVIETIMAS

LITAS INVESTING CORP., Inc.

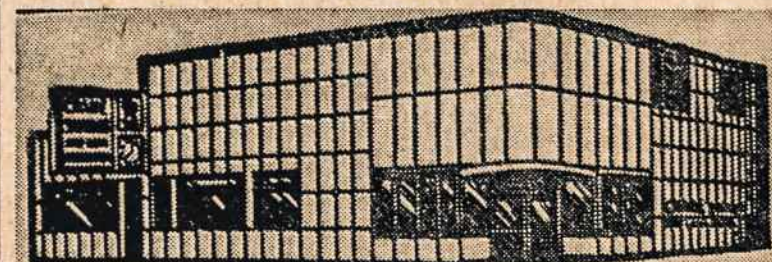
Maloniai kviečia prisidėti prie bendrovės pietimosi perkant LITAS
Akcijas. Litas bendrovė akcininkų kapitalą investuoja pelningai iki
12% ir konservatyviai į trumpalaikes — užtikrintas paskolas, pirmus
ir antrus "mortgage", namus ir t.t. Progai pasitalkius, nedidelė ka-
pitalo dalis yra investuojama ir į Akcijų Biržą.

Visais akcijų pirkimo reikalais prašome kreiptis:
V. VEBELIONAS, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N.Y.; HI 1-6799
arba

A. VEDECKAS, 83 Morgan St., Stamford, Conn. — Tel. 325-0997

Darbo valandos: Siokiadieniais 6-9 val. vak.; seštadieniais 9-4 val.

CRANE SAVINGS & Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083

Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos
Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį
Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d.
Prašome aplankyti naują mūsų namą.
VALANDOS: Pirmd. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrd. ir
penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Seštadieniais
9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta

Norite geros meniškios fot. grafijos —

PORTRETO - SEIMOS - VAIKŲ

"vairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuo-
traukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis
padarys —

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.

Tel. HYacint 7-4677

JAU 22 METAI!

WFLD LIETUVOS ATSIMINIMŲ
RADIO VALANDA
1930 RIL 21.9 MEG. (FM)

ŠEŠTADIENIAIS NUO 5.30 6.30 P.M.

DIREKTORIUS JOKŪBAS J.

STUKAS
1264 WHITE ST. HILLSIDE, N.J.
WAVELY 6-3325, AREA CODE 201

Džiaugsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie
Adirondakų kalnų perlo —

LAKE GEORGE, N. Y.

lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje

Blue Water
MANOR

vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone.

KALNŲ oras, nuostabi gamta — ežeras vienas iš gražiaus-
ių pasaulyje su 300 salų ir kristoliniu vandeniu.

PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVEČIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio
puikus plažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens
ski (yra instruktoriai), įvairios valtys — irklinės, burinės,
canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate.
Tenisas, ping-pong, krocketas ir tt. Vakaris salėje kon-
certai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS

Salia vasarvietės išnuojamos patalpos ir be maisto (su
įrengtom virtuvėm).

Nuo New Yorko per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24, į
Northway 87 iki Lake George Village: iš ten BN keliu 7 myl. į šiaurę
Vasarvietė skelbiama N. Y. Times ir Daily News sekmad. laidoje.

Rezervacijų ir informacijų reikalu kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N. Y. Tel. (518) NH 4-5071

FILMAI PASAULINĖJE PARODOJE

Kornelijus Bučmys, O.F.M.

New Yorko pasaulinėje parodoje įvairių valstybių ar atskirų pramonės bendrovių paviljonuose lankytojams patiekama virš 50 filmų. Jie labai įvairūs tiek savo turiniu, tiek filmavimo metodais, tiek pristatymo būdu. Daugumas filmų — p.opagandinio arba informacinio pobūdžio. Jie pateikia žinių iš kurio nors krašto gyvenimo ar apie kurios nors firmos gaminius. Štai, keletas filmų, kurie dėl savo turinio ar dėl techniško naujumo turi visuotinės reikšmės.

Cinerama — naujausias 18 min. filmas "A Trip to the Moon and Beyond" — rodomas "Travel and Transportation" paviljone pusrutuliui išgaubtose lubose nauju "Spacearium" metodu. Stebinti įvairūs žvaigždžių ir žvaigždžių takus, susidaro išspūdis, lyg dalyvaui didžiuliam planetariumo seanse, tačiau įvedama ir mažiau sudėtingų scenų, kaip, pav., vaizdai voro tinkluose ar skruzdžių kalnelio viduje.

Taip pat pasinaudojant cineramos metodais, "United States" paviljone rodomi atskiri vaizdai, sudarą bendrą visumą — "The American Journey". Slenkančiose kėdėse keliaujančiam žiūrovui patiekiami įvairūs vaizdai iš Amerikos praeities ir dabarties gyvenimo labai skirtingos formos ir dydžio 110 ekranų.

"Eastman Kodak" paviljone 15 min. filmas "The Searching Eye" išspūdingesnis savo turiniu. Vaiko dėmesiu gamtos ženklams ir jėgom lyg ir simbolizuoja žmogaus troškimas pažinti ir tyrinėti. Pristatymo metodas irgi įdomus — dažnai vaizdai keičiasi, naudojant 35 ir 70 mm. filmą, bei siaurą ir platų ekraną.

"Du Pont" paviljone įvedamas techniškai naujas, kai 23 min. programoje kartu daly-

vauja artistai scenoje ir ekrane, palaikydami bendrą kalbą ir įvairių eiga. Nors gana atkakliai reklamuojami bendrovės gaminiai, bet yra ir įdomių staigmenų, pav., rozė gyvo asmens įteikiama ekrane rodamai veikėjai, o ši perduoda kitam gyvam asmeniui ir t.t.

Protestantų ir ortodoksų paviljone rodomas neva religinis filmas "Parable", siekias sujunginti žiūrovų sąžines. Pasaulis pavaizduojamas kaip cirkas, gi Kristus — klauno rūbe. Nors filme gausu simbolizmo, tačiau bendras išpūdis slegiantis ir nesukelias jokio gamintojų trokšto "įkvėpimo".

Pristatymo būdu labai įdomūs 13-15 min. filmai "New York State" ir "Port Authority Heliport" paviljonuose. Žiūrovui stovint salės viduryje, visas veiksmas rodomas apvaliame 360° ekrane. Keliaujant per New Yorką ir jo apylinkes, kai kada ir pats žiūrovas pasijunta esąs autobuso ar lainerio viduje.

Savo turiniu, estetika bei pristatymo būdu visoje parodoje įdomiausias ir vertiausias yra 12 min. filmas "Johnson Wax" paviljone — "To Be Alive!" Nors ir ilgokai tenka laukti eilėje, bet apsimoka, nes tikrai yra kuo pasigrožėti. Naujovės ir dabarties gyvenimo ir tris besijungiančius ekranus, pavaizduojamas žmogaus veržimasis į gyvenimą iš nerūpestingų vaikystės dienų per jaunystės lūkesčius ir suaugusių kasdieninę realybę.

Daugelį tų filmų parengiant Hollywoode, atrodo, kad Hollywoode paviljonas turėtų būti kuo nors ypatingas. Didžiam nusivylimui parodoma tik keletas nusitrynusių scenarijų iš "South Pacific", "The King and I", "Cleopatra", "West Side Story" ir "Gunsmoke". Siame paviljone tikrai neverta leisti pinigų nei laiko gaišinti.

STASYS DAMBRAUSKAS, Vilniaus krašto kilmės lietuvis, jau eilę metų kaip ūkininkauja Montvill, Conn. Jo ūkis yra 211 akrų. Nuotr. R. Kisieliaus.

REMIA SEN. B. GOLDWATERĮ

Elizabeth, N.J. — Rugpjūčio mėn. 9 New Jersey lietuviškų kolonijų atstovai, įstėję sen. Goldwateriui remti komitetą. Ta proga priminta, kad užsienio politikos klausimais Goldwateris yra pareiškęs: 1. Šaltajame kare iš defenzyvos pereiti į ofenzivą. 2. Sudaryti efektingą strategiją prieš įvairias nuolaidas sovietams. 3. Aiškiai pasakyti komunistams, kad jiems bet kur pažeidus taiką, jokių privilegijų nebebus. 4. Atmesti bet kokią tendenciją, kad komunistai esą atsisakę noro užvaldyti pasaulį ir kad "sotus komunistas esąs mažiau pavojingas, negu alkanas." 5. Darbais siekti išlaisvinti Maskvos satelitinius kraštus. 6. Sustiprinti vakarų sąjungininkų bendradarbiavimą, o ne vesti be reikšmės konferencijas su rusais. 7. Prekiauti su komunistais tik tuo atveju, jei tai padeda sumažinti jų įtaką ir galybę.

Lietuviai, norį jį paremti, o tuomi padėti ir savo senajai tėvynei Lietuvai, nutarė konkrečiai prisidėti prie Goldwaterio išrinkimo. Jau daug New Jersey kolonijų turi tame komitete savo atstovus: Jamestowno — Pranas Purnas, Elizabetho — Albinas Stukas ir Kazys Bartys, East Orange — Albinas Trečiokas, Patersono — A. Gustas, Perth Amboy — adv. F. Repts, Newarko — inž. Va-

lentinis Mėlinis, So. Orange — inž. Vladas Dilis. Dar bus atstovai ir iš kitų vietovių kaip Lindeno, Harrisono, Kearny, Bayonnės, Jersey City. Norima daugiau išplėsti savo veiklą ir kartu užmegsti darbą su New Jersey respublikonų partijos vyriausia būstine. Reikia tikėtis, kad dauguma lietuvių balsuotojų, matydami tokią radikalią programą, supras ir balsavimo dieną atiduos savo balsus už senatorių Barry Goldwaterį. (Polit. skelb.) j.p.v.

NIJOLĖ VALAITIENĖ

Nijolė Valaitienė paruošia vestuvėm gėles iš sezoninių gėlių papiginta kaina. 50 dol. už jaunosios buketą, 2 pamerges, 2 korsažus, 2 bukietus bažnyčioj ir vyrams gėles. Dėl smulkesnių informacijų skambinti 914 LY 1-9244.

MIRĖ VINCAS MILIAUSKAS

Šeštadienį, rugpjūčio 29-tą, Pittstono ligoninėje mirė prelatas J.K. Miliausko brolis buvęs Susiv. izdo globėjas Vincas Miliauskas, gv. 620 Main St. Duryea, Pa.

Pašarvotas buvo direktoriaus Juozo Noreikos įstaigoje, Scranton. Palaidotas trečiadienį, rugsėjo 2-ą iš Scrantų Sv. Juozapo bažnyčios Sv. Antano parapijos kapinėse, Forest City Pa.

Velionis buvo gimęs Punsko valsčiuje, Seinų apskrityje, Lietuvoje. Ilgą laiką gyveno Forest City ir čia užlaikė taverną.

Liūdesy paliko brolių prel. J. K. Miliauska Scrantų Sv. Juozapo parapijos kleboną; dukteris Mrs. Jean Shalna, Duryea; Mrs. Cecil Barechio, Mrs. Marion Selitto, Susquehanna; Mrs. Aldona Bagnewski ir Mrs. Veronika Kuchinski, Harrison, N.J.; sūnų Juozą, Scrantų ugniagesių departamento leitenantą; seserį Margaritą Kriškūniene — Susivienijimo daktaro kvotėjo dr. W. Kriškūno žmoną; taipgi paliko aštuonis anūkus ir vieną proanuką.

Amžina atilsį suteikį vėlei Viešpatie! Artimiesiems pareiškiam giliausia užuojautą!

L.M.A. pirmininkei Ligijai Bieliukienei ir jos mamytei Marijai Bezumavičienei ir visiems artimiesiems, liūdinčiams brangiam tėveliui ir vyrui

A + A

HENRIKUI BEZUMAVIČIUI

mirus, reiškiam gilią užuojautą ir kartu liūdime

L.M.A. Philadelphijos Klubas

RADIJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS.
Vedėjas
JONAS J. ROMANAS, Sr.
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmdieniais nuo 11 iki 12 vid.

BOSTON, MASS.
Vedėjas
STEP. MLNKUS
WLYN — 1360 kilocycles
ir FM 101.7 banga
Sekmdieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BROCKTON, MASS.
Vedėjas P. VIŠCINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
AM bang. 1190 kil.—FM bang. 105.7
meg. iš WKOX, Framingham, Mass
Sekmdieniais 8 - 9 val. ryte

DETROIT, MICH.
Vedėjas RALPH J. VALATKA
WJLB, 1400 banga
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
BRoadway 3-2224
Šeštadieniais 8:45 iki 9:45 v.v

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGONAVIČIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: 249 - 4502
Sekmdienį — 10 - 11 priešpiet

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 banga
Ved. ADOLFAS GAIGALAS
335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.
Howard 7-4176
Šeštadieniais nuo 3:30 - 4:00 v. p.p.

WATERBURY, CONN.
WWCO — banga 1240-1000 klc.
Ved. ANT. PALIULIS
321 Robinwood Road
pran. E d v. Melnikas
Sekmad. — nuo 12:30 - 2 val. p.p.

CHICAGO, ILL.
SOPHIE BARCUS — šeimos radijo
programos. Radijo stotis WOPA —
Oak Park, Ill. AM 1490 klc.; FM
102.7 megac. kasdien 10-11 val. r.;
šešt. - sekmd. 8:30-9:30 val. r.; Lietu-
viškos vakaruškos pirm. 7-8 val. v.

RESTAURANTS

MEI TING RESTAURANT
2 East Jericho Tpke.
Huntington Station, L.I.
CHINESE-AMERICAN CUISINE
at its very best
Wines and Liquors
Facilities for small private Parties
Member of Diners' Club
For reservations call HA 3-5937

SERVICE

**CHRISTINE
OFFSET PRINTING CORP.**
223 7th Ave., Brooklyn — 768-2977.
Specialize in commercial social print-
ing letterheads envelopes office forms and
ruled forms.
FREE ESTIMATES
Quality printing at reasonable prices

D'Onofrio Bros. Construction Corp.
MASONRY & CONCRETE, general
construction, driveways, patios, gara-
ges, sidewalks, steps, porches; all
types of alterations — TR 1-5100.
If no answer — UL 4-8492. Special
consideration to religious groups.
405 E. 5th STREET

NAUJOS KNYGOS IR PLOKŠTELĖS

Darbininko administracijoje galima gauti:

1. Vaclovo Čičiūno TAUTINIS AUKLEJIMAS SEIMOJE. Trumpas tautinio auklėjimo vadovas lietuviškajai šeimai išėjimoje. Išleido Vliko lietuviybės išlaikymo tarnyba. Labai parankaus formato knygelė, kietais apdarais, 220 pusl. Kaina 1 dol.

2. SUK, SUK RATEL! Nauja lietuviška plokštelė, išleista Eurotone International bendrovės J. Stuko rūpesčiu. Vilniaus choras dainuoja 14 dainų. Kaina 4 dol.; su persiuntimu 4.50 dol.

3. Lietuviško kryžiaus atvirukai. Iš pasaulinės parodos New Yorke. Dvylika atvirukų 1 dol., už tris — 25 centai.

Rašyti arba kreiptis: Darbininko administracija, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221, telef. GL 2-2923.

MALDAKNYGĖ

DIDYSIS RAMYBĖS ŠALTINIS

PREL. PR. JURO

Pataisytas III leidimas
išleido Tėvai Pranciškonai
640 pusl. Kaina 4 dol. Labai patraukli, tinka kaip dovana visokiomis progoms. Gaunama pas knygų platintojus ar leidėjus adresu: —

FRANCISCAN FATHERS
DARBININKAS
910 Willoughby Avenue
Brooklyn 21, N. Y.

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas
84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 9-5077
buvusi J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. • Tel. STagg 2-4329
Parsiuntomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS ir POBUVIAMS
Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
Home-Made Bologna

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
— DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —
• Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
• Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
• Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį
• Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientams. Prašome užėiti ir pasižiūrėti.

WINTER GARDEN TAVERN

Inc.
VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami poaidoviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

Siųskite į Lietuvą ir SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelėi. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuojau! Išpardavimas nepaprastai žemom urmo kainom atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuvėse:

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N. Y. C.
Krautuvės atviros kasdien ir sekmdieniais, išskyrus šeštadienį, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.
S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai
Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey St.
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas.

Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius Lietuvoje —

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnias informacijas rašykite/skambinkite daugiausia patyrusiam Kelionių biurui į R. Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Street, New York 36, N.Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corp.

Paskubina siuntinį draugams ir giminėms į bet kurią SSSR dalį
Licensed by V/O Vneshposilitorg
SIUNTINIAI APDAUŠTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS
— GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų, moteriškoms ir vyriškoms drabužiams ir tuo sutaupsite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniams pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kainaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

- BUFFALO 6, N.Y. — 332 Fillmore Avenue TL 6-2674
- CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BR 8-6966
- NEW YORK 3, N.Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
- NEW YORK 11, N.Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2583
- BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1767
- SO. BOSTON 27, Mass. 327 West Broadway Tel. 268-0068
- DETROIT, Mich. — 730 Michigan Avenue VI 1-5355
- GRAND RAPIDS, Mich. — 636-38 Bridge St., N.W. GL 8-2256
- BROOKLYN 11, N.Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
- BROOKLYN 7, N.Y. — 600 Sutter Avenue DI 5-8808
- ATHOL, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 5-2737
- CHICAGO 8, Ill. — 3212 So. Halstead Street WA 9-5245
- CLEVELAND 13, Ohio — 904 Literary Road TO 1-1068
- HARTFORD 14, Conn. — 200 Franklin Av., Tel. 233 8030, 246 0215
- HAMTRAC, Mich. — 11333 Jos. Campau TO 7-1575
- IRVINGTON 11, N.J. — 762 Springfield Ave. ES 2-4685
- YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
- YONKERS, N.Y. — 555 Nepperhan Ave. GR 6-2781
- LOS ANGELES 22, Calif. — 960 So. Atlantic Blvd. ... AN 1-2994
- LAKEWOOD, N.J. — 126 - 4th Street FO 3-8569
- NEWARK 3, N.J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
- NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LO 2-1446
- PATERSON 1, N.J. — 99 Main Street MU 4-4619
- PASSAIC, N.J. — 176 Market Street GR 2-6387
- PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
- PITTSBURGH 3, Pa. — 1307 E. Carson Street HU 1-2750
- SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FI 6-1571
- WATERBURY, Conn. — 6 John Street PL 6-6766
- WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausias rūšies pigiausias kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užėkite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

Po sunkios ligos, aprūpintas šv. Sakramentais, rugsėjo 12 mirė

DR. VINCAS TERCIJONAS

Laidojamas trečiadienį, rugsėjo 16, Stratford, Conn. šv. Mykolo kapinėse. Pašarvotas pas Salinkus, Woodhavene, N. Y. Mišios už velionį bus Apreiškimo parapijos bažnyčioje 8:30 val. trečiadienio ryte. Po mišių bus vežamas laidoti į Connecticut.

Ona Tercijonienė
Giedrė ir Vytautas Kulpiai
Aldona ir Juozas Rygeliai
Vincas Tercijonas

Lietuvos Generaliniam Konsului,
Klaipėdos Krašto Sukilimo Vadui
ir didžiajam
Mažosios Lietuvos Bičiuliui

JONUI BUDRIUI

mirus,
jo žmoną Reginą, šeimą ir artimuosius
nuoširdžiai užjaučia ir drauge gedi

Mažosios Lietuvos Taryba

ir
Maž. Lietuvos Rezistencinis
Sąjūdis

Juozui Juškai

mirus, mieloms ateitininkėms Vincėi ir Eglei ir visai šeimai gilią užuojautą reiškia ir drauge liūdi

MAS Marijos Pečkauskaitės
kuopa

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923
Spaustuvė GL 2-6916
Vienuolynas GL 5-7058

Prof. dr. Antanas Liūma, S. J., Katalikų Mokslo Akademijos pirmininkas, Akademijos suvažiavimo metų svečiavęs pranciškonų vienuolyne, rugsėjo 11 išvyko pas savo brolią Bostoną. JAV pasilieka iki šio mėnesio galo. Tada grįžta į Romą, kur jis profesoriauja Gregorianumo universitete.

Kun. dr. J. Vaišnora, MIC, da lyvavęs Liet. Kat. Mokslo Akademijos suvažiavime, rugsėjo 11 išvyko į Chicago. Amerikoje jis pasilieka iki spalio mėnesio pabaigos. Tada išvyks į Romą, kur yra marijonų vienuolijos atstovas prie Vatikano.

Angelių Karalienės parapijos tretininkų draugija ruošia laimėjimų vakarą parapijos salėje rugsėjo 19 d. 4 v. popiet. Visi kviečiami atsilankyti.

Antanas ir Romualda (Bulgarijė) Sidlauskai rugpjūčio 29 persikėlė į nuosavus namus Richmond Hill.

A.L.R.K. Moterų Sąjungos New Jersey ir New Yorko apskrįčių atstovų suvažiavimas bus spalio 4 Angelių Karalienės parapijos salėje. Iš ryto 10:45 val. vėliavos šventinimas, šv. Mišios ir komunija. Pietūs 1v. Po pietų suvažiavimo posėdis. Kadangi šiais metais bus tik vienas atstovų suvažiavimas, tai prašoma viešnių ir atstovų gausiai dalyvauti.

Lietuvių Atletų Klubo rudens balius iš lapkričio 28 perkeliama į lapkričio 26, Padėkos dieną. Balius įvyksta George Washingtono viešbutyje, Lexington Ave. N.Y.C.

Lietuvių diena pasaulinės parodos New Yorko valstybės paviljone bus rugsėjo 20. Programoje dalyvaus 6 chorai, trys tautinių šokių grupės, kanklių būrelis, vadovaujamas T. Dziukienės. Iškilnės pradedamos prie lietuvių kryžiaus 2:30. Ten Lietuvos vyčiai padės vainiką. Paskui visi eis į New Yorko paviljoną, kur programa bus nuo 3 iki 5 v.

Kun. J. Pakalniškis ir kun. V. Pikturna, išvykę į Europą, dabar lanko Ispaniją, iš kur Darbininkui atsiuntė sveikinimus.

Aldonai ir Juozai Rygeliams, gyvenantiems Monroe, Conn., rugpjūčio 30 gimė duktė, kurią duotas vardas Regina-Ramunė. Rygeliai augina dukterį ir du sūnus.

BALFO CENTRE

Balfo šeimo banketas su meline programa bus spalio 17 d. 7 v.v. Visos vietos rezervuotos. Tik iš anksto užsisakę galės bankete dalyvauti. Vienam asmeniui — 10 dol. Banketas bus New Yorke viešbutyje, New Orleans puošnioje salėje.

Revizijos komisija, susidedanti iš Petro Minkūno ir Mykolo Klimo, rugsėjo 11 tikrino Balfo apykeitas ir ruošia aktą dvylikam Balfo seimui.

Dr. Marija Žukauskienė psichologinė tris didelius paveikslus, kurie yra pakabinti Balfo centre. Lankytojai gali juos ne tik pamatyti, bet ir nusipirkti. Dr. Marija Žukauskienė skiria daug laiko tapybai ir mano surengti savo kūrinių parodą.

Kun. L. Jankus

KUNIGŲ VIENYBĖS metinis seimas rugsėjo 8 Maspetho lietuvių parapijoje. Nuotr. V. Maželis.

NEW YORKO VYRŲ OKTETUI AUDRINGAI PLOTA

Cleveland, Ohio. — A. Mrozinsko lavinamas ir valdomas New Yorko vyrų oktetas davė šaunų koncertą Clevelando lietuvių naujosios parapijos salėje rugsėjo 6.

Klebonui kunigui J. Angelaičiui pasveikinus žiūrovus, kurių ši kartą susirinko apytikriai beveik ketvertas šimtų, programoje atlikta net 20 įvairių kūrinių. Publikai išpūdziai labai dideli ir dažnai įvairūs. Tad bisui teko pridėti šešetą dalykų ir antra tiek paskirų posmelių kartojimų. Sunku būtų trumpai apibūdinti visas okteto ypatybes, bepavidalinant ir bepuošiant kiekvieną numerį, kiekvieną stilių ir kiekvieną smuikmeną. Įtikinti buvome tuo, kad viskas kantriai nuglūdinta, rimtai bei išsamiai apspręsta, autoriai ir pati esmė teisingai suprasta; tikslus, drausmingas, beveik be klaidų, atlikimas parodė vertingų pasiekimų. Nors atrodo, kad oktete nėra nė vieno tikro solisto, bet balsai valdomi sąmoningai, parinkti darniai, tarsena ir tar-

tis bemaž be priekaištų, atspalviai gero skonio ir žiotis tiek patobulinta. Atrodytų, kad pats mokytojas A. Mrozinskas būtų vokalistas. Spartos pagreitinimas arba sulėtinimas be dirigento, tikslios pauzės arba trumputės cezūros, žaismingi stabdymai, vieno kito balso išsiskyrimai stipryn ar silpnyn ir, svarbiausia išmanus ir nuotaikingas muzikinio turinio perteikimas — gerai atestuota visus okteto dalyvius.

Programoje buvo Chopino, Verdi, Brahmso kūrinių ir lietuvių — Simkaus, Svedo, Račiūno, Sodeikos, Kuprevičiaus, Grauzino ir Paulausko (kodėl be vardų?). Be to, šešetas A. Mrozinsko pritaikintų. Nors ir girdėjome įvairiausių muzikos nusiteikimų — nuo ilgesio ir liūdesio kupinų iki nutruktgalviškai ir padaužiškai išdykaujančių, nuo romantiškos iki liaudiškai kupletinis, tai vis dėlto tarsime, kad oktetas išlaikė aukštą savo lygį, nenu-smukdamas iki pigaus kabaretinio pobūdžio.

Dviem protarpiais A. Mrozinskas skambino naujuoju fortepionu, kurio skolas apmokėti ir buvo koncerto tikslas. Maloniai pergyvenome maestro-pianisto grožėjimąsi tikrai geru instrumentu. Atlikta Ciurlio-

nis bemaž be priekaištų, atspalviai gero skonio ir žiotis tiek patobulinta. Atrodytų, kad pats mokytojas A. Mrozinskas būtų vokalistas. Spartos pagreitinimas arba sulėtinimas be dirigento, tikslios pauzės arba trumputės cezūros, žaismingi stabdymai, vieno kito balso išsiskyrimai stipryn ar silpnyn ir, svarbiausia išmanus ir nuotaikingas muzikinio turinio perteikimas — gerai atestuota visus okteto dalyvius.

Programoje buvo Chopino, Verdi, Brahmso kūrinių ir lietuvių — Simkaus, Svedo, Račiūno, Sodeikos, Kuprevičiaus, Grauzino ir Paulausko (kodėl be vardų?). Be to, šešetas A. Mrozinsko pritaikintų. Nors ir girdėjome įvairiausių muzikos nusiteikimų — nuo ilgesio ir liūdesio kupinų iki nutruktgalviškai ir padaužiškai išdykaujančių, nuo romantiškos iki liaudiškai kupletinis, tai vis dėlto tarsime, kad oktetas išlaikė aukštą savo lygį, nenu-smukdamas iki pigaus kabaretinio pobūdžio.

Dviem protarpiais A. Mrozinskas skambino naujuoju fortepionu, kurio skolas apmokėti ir buvo koncerto tikslas. Maloniai pergyvenome maestro-pianisto grožėjimąsi tikrai geru instrumentu. Atlikta Ciurlio-

nis bemaž be priekaištų, atspalviai gero skonio ir žiotis tiek patobulinta. Atrodytų, kad pats mokytojas A. Mrozinskas būtų vokalistas. Spartos pagreitinimas arba sulėtinimas be dirigento, tikslios pauzės arba trumputės cezūros, žaismingi stabdymai, vieno kito balso išsiskyrimai stipryn ar silpnyn ir, svarbiausia išmanus ir nuotaikingas muzikinio turinio perteikimas — gerai atestuota visus okteto dalyvius.

Dviem protarpiais A. Mrozinskas skambino naujuoju fortepionu, kurio skolas apmokėti ir buvo koncerto tikslas. Maloniai pergyvenome maestro-pianisto grožėjimąsi tikrai geru instrumentu. Atlikta Ciurlio-

Pavykęs seselių piknikas

Brockton, Mass. — Tradicinis Darbo dienos piknikas, rengiamas Nukryžiuotojo Jėzaus seserų rėmėjų, šiemet ypatingai gerai pavyko. Diena pasitaike graži, tai ir žmonių privažiavo labai daug iš Norwoodo, So. Bostono, Cambridžio, Lowellio, Lawrence, Nashuos, N.H., Worcesterio, Atholio, Providenco ir k.

Didžiausias svečias buvo Massachusetts gubernatorius E. Peabody. Gubernatorių sutiko skautai ir tautiniai drabužiais pasipuošusios lietuvaitės. Jis pašoko net "Kalvė", vėliau ka'bejo susirinkusiems. Adv. Antanas Jankauskas-Young jį gražiai pristatė. Žinoma, lietuviai gerokai paplojo ir, manau, pažadėjo palaikyti rinkimuose.

Programą išpildė Onos Ivaškienės jaunimo ansamblis, pašokęs tautinių šokių. Grojo orkestras, veikė visokiausi laimėjimai, valgių ir gėrimų stalai. Buvo ir piniginių laimėjimų.

Seselės jau pradėjo statyti didžiulius 700,000 vertės senelių namus. Dieve, jom padėk. Bus kur lietuviams užbaigti senatvės dienas.

Mokslas metai parapijos mokykloje prasidėjo rugsėjo 9. Naujų ir senų mokinių susirinko 180. Turime keletą naujų seselių mokytojų: I-I skyrių moko sesuo Estela, III-IV — sesuo Franceska, VII-VIII — sesuo Miriam (visos trys naujos). Vaikų darželiui vadovaus sesuo Morta, viršininkė sesuo Paulina moks V-VI skyrių.

M. KAS

Pradurtume, kad beveik visi vertimų tekstai geri. Tik tai turime pažymėti, kad kirčiavimas kai kur taisytinis. Negalima, pav., žodį myliu kirčiuoti galūnėje. Toji klaida kurį laiką "viešpatavo" buvusioje nepiručiausomos mūsų tėvynės operoje. Ir dabar iševiojose dažnai 'kartoja. Vienas veidas (nėmė nesime pavardės) per visą laiką atrodė vienodas, perrimtas, nekintąs. Taip pat patartume visam oktetiui stovėti ir lenktis truputį kitaip. Stovėti — teoriškai "mandagiau" (sceninė taisyklė), o lenktis — lengviau, vorsk truputiuką daugiau elegancijos. Vienam tenorui primintume, kad, dainuojant nors porą posakių solo, galima stengtis balsą švelninti, bet ne iki duslumo. Neužmirškime, kad tenoras, nors ir lyriškas, vis tiek nėra smuikas.

Dainavo: A. Igutis, V. Dau-girdas, R. Kezys, F. Nakutavičius, K. Simanavičius, V. Alksninis, V. Arkštika'nis ir L. Ralys.

Pabaigoje katučių plota tiek audringai ir tiek ilgai, kad vyriausias vakaro šeimininkas, lipšnis F. Kazėnas (operos solistas) turėjo ypatingai kantriai laukti progos padėkoti gastrolininkams.

Įvairuojančioje muzikoje atsigavimus, nejučiomis kyla klausimas: kada ir kur gims solistų kvartetas išsiam koncertui? Vladas Braziulis

Tikybės pamokos. Aukštesniųjų mokyklų mokiniams tikybės pamokos šv. Petro parapijos mokykloje bus trečiadienio vakarais 7 val. Po šių pamokų būna CYO susirinkimas.

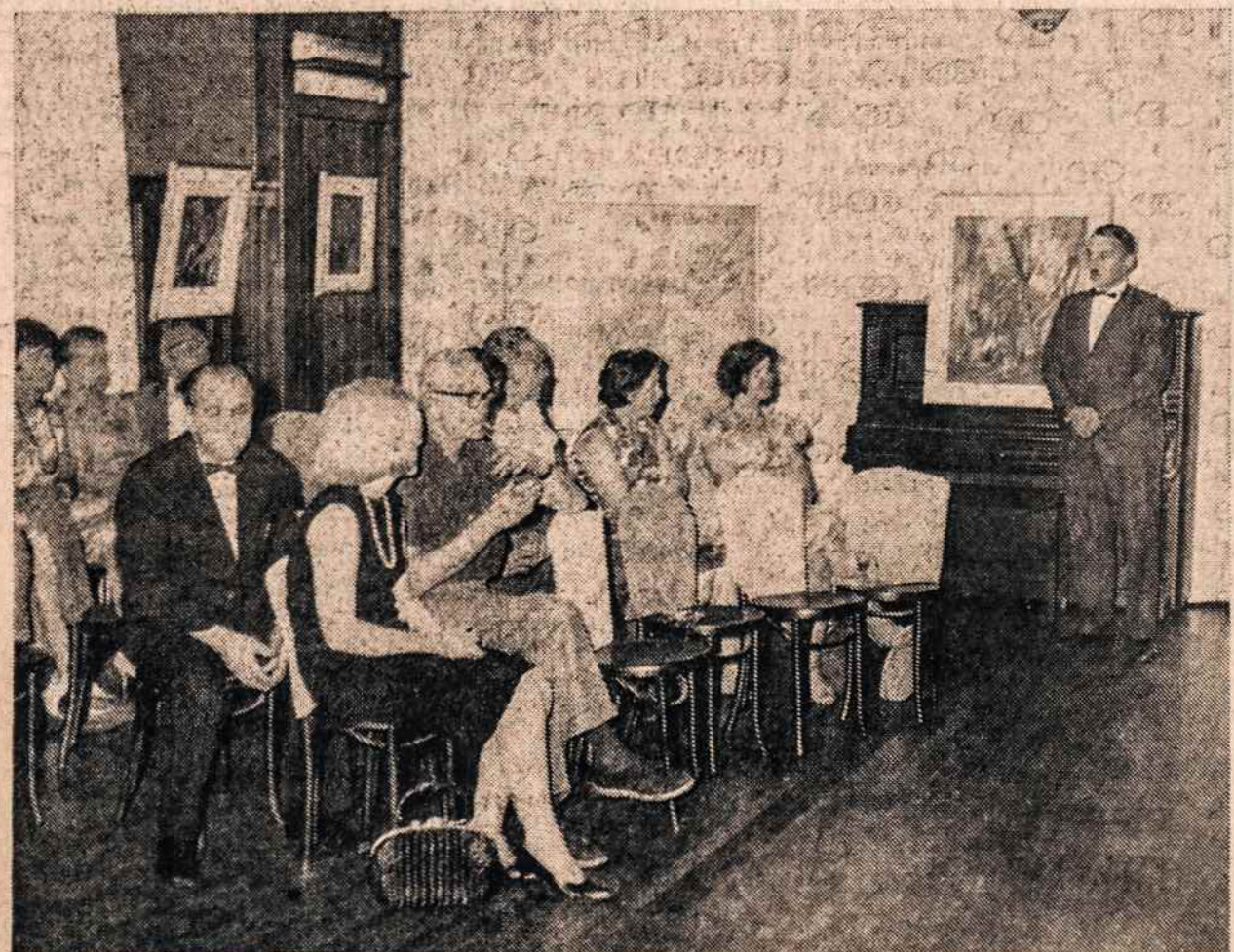
Tretininkų Brolija metinį savo vakarą ruošia rugsėjo 26 d. parapijos salėje prie E. 7-tos gatvės. Vakaro programa pradėama 7 val. vak.

NORMA RAZVADAUSKAITE ir Vincas Šnipas, susituokę šv. Petro bažnyčioje rugpjūčio 15.

LIETUVIAI, BALSUOKIT UŽ DEMOKRATŲ!

Draugai lietuviai, balsuokit už prezidentą Johnsoną ir senatorių Humphrey šiuose rinkimuose. Kaip buvo Eisenhower, Nixon, Rockefeller ir Lodge, tai Lipscomb-Kuchell rezolucijos niekuomet nepasiekė Jungtinių Tautų, o respublikonų buvo didžiama. JAV senatorius H. Humphrey prieš 3 metus tą rezoluciją parėmė. Prie respublikonų Kuba pateko komunistam. Taigi mes negalim Goldwater ir Miller remti, kadangi Eisenhoweris esąs jų patarėjas. Eisenhoweris Berlyno nemokėjo kaip paimti, o kalbė dėjo ant demokratų prezidento. Mes tada vieninteliai turėjome atominę bombą ir pagąsdinimus vokiečius buvo galima užimti ir kitokius rubežius Europoje padalyti.

Vyt. Skrinška
96 A Street, So. Boston 27, Mass.

A. VAKSELIS, lietuvių Atletų Klubo pirmininkas, kalba Jono Rūtenio dailės parodos atidaryme Brooklyne. Nuotr. R. Kisieliaus.

INITIUM SEMESTRI

LINKSMA MOKSLO METŲ PRADŽIA —

rengia New Yorko studentų ateitininkų draugovė

rugsėjo 19 — Lietuvių Atletų Klube

- Šokiams groja A. Starolio orkestras
- Staliukai su užkandžiais
- Programoje bus humoro vakaras iš studentų stovyklos

Visi kviečiami!

Moteris ieškoma namų ruošai ir prie dviejų vaikų 3 kartus savaitėje, Jamaica. Atlyginimas geras. Skambinti vakarais nuo 6 val. Telef. AX 1-31 66.

Ridgewoodo išnuomojamas 4 kambarių butas su apšildymu. Butas yra pirmame aukšte. Skambinti vakarais po 6 val. EV 6-5888.

Ekonomistas Juozas AUDENAS a) padeda Investavimų Fondų šerius pirkti b) sudaro planus jaunesniems žmonėms sistematiškai taupyti ir atidėiai kapitalus ugdyti, c) sudaro planus pensininkams, santuopų turintiems, papildomu pajamų gauti. 109 Warwick St., B'klyn, N.Y. 11207; tel. TA 7-9518, LA 4-6484

A. ANDRIUSKEVICIUS

LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
Aukso - sidabras - deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

Stephen Bredes, Jr.

ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Telef. — APplegate 7-7083

C. A. VOKET

VOKIETAITIS
ADVOKATAS
41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

SKALBIMO MASINU (Washing Machines) ir SALDYTUUV (Refrigerator) mechanikas, sąžiningai ir gerai atlieka darbus.

JONAS BLAŽEVIČIUS

87-83 97th Street
Woodhaven, N. Y.
Skambinti vakarais
VI 7-3195

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPLYCIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTRONAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS
Balsamuotojas
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS - Šalinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(Prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiama garbingas laidotuves Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. VIrginia 7-4499

THEODORE WOLININ, INC.

E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
MODERNISKA KOPLYCIA su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N. Y.
GRamercy 5-1437

KARLONAS

FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

CARROL FUNERAL HOME

Inc.
PETRAS KARALIUS, sav.
Laidotuvių direktorius ir balsamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS

FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
PRANAS VAITKUS
Laidotuvių Direktorius ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šerminis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemaisiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite — Tel. TR 6-6434